

UNVAN DEĞİŞİKLİĞİ SINAVI

UDS

~~2023~~

22
TEMMUZ
tarihinde yapılacak
sınava göre

CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

ÖĞRETMEN

Unvan Değişikliği Sınavı

4 RENK ÖZEL BASKI

KONU ANLATIMLI
SORU BANKASI

%100 ÖZGÜN

Ceza ve Tevkifeleri Genel Müdürlüğü Personeli Görevde Yükselme ve Unvan Değişikliği Yönetmeliği hükümleri doğrultusunda güncel olarak hazırlanmıştır.

Ceza Ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğü Personeli

ÖĞRETMEN

UDS

KONU ANLATIMLI

SORU BANKASI

EDİTÖR

Turgut MEŞE

YAZARLAR

Komisyon

©

Bütün hakları Data Yayınlarına aittir. Yayınevinin izni olmaksızın, kitabın tümünün veya bir kısmının elektronik, mekanik ya da fotokopi yoluyla basımı, çoğaltılması ve dağıtımı yapılamaz.

ISBN No/Tarih: 978-625-7753-72-2 / 01.04.23

Sertifika No: 40447

SAYFA TASARIMI

DATA Dizgi Grafik

KAPAK TASARIMI

Data Grafik Tasarım

BASKI VE CİLT

Data Dijital Matbaacılık

ANKARA

Data Yayınları

İvedik Organize Sanayi Matbaacılar Sitesi

1518 Sok. Mat-Sit İş Merkezi No:2/20

Yenimahalle / ANKARA

Tel: 0 312 384 29 95 - 0 505 925 57 81

Fax: 0312 342 23 58

www.datayayinlari.com

bilgi@datayayinlari.com

ÖN SÖZ

Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğü Görevde Yükselme ve Unvan Değişikliği Sınavı için titiz çalışmalar sonucunda size özel hazırlanmış olduğumuz “Hazırlık Kitabımızı” siz değerli Öğretmen adaylarının hizmetine sunmaktan mutluluk duyuyoruz. Hazırlık kitabımız güncel mevzuat konuları dikkate alınarak hazırlanmış ve konu sonlarına testler konularak kendinizi pekiştirmeniz arzulanmıştır. Bu kitabımızın sizlere çok faydalı olacağına inanıyor ve yapılacak olan sınavda başarılar diliyoruz.

DATA YAYINLARI

KİTABA İLİŞKİN GÖRÜŞ VE

ÖNERİLERİNİZ İÇİN

datayayinlari@gmail.com

adresine e-posta ile veya

0542 262 03 37 WhatsApp iletişim numaramız

üzerinden iletebilirsiniz.

B) Unvan Değişikliği Sınavı İçin:**1) Öğretmen Kadroları İçin:****50 soru bu konulardan;****Öğretmen Mesleği Genel Konularında Sınavda Yer Alacak Soruların Konu Dağılımı**

1) Program Geliştirme
2) Öğretim Yöntem ve Teknikleri
3) Gelişim Psikolojisi
4) Öğrenme Psikolojisi
5) Rehberlik
6) Ölçme ve Değerlendirme
7) Eğitim Psikolojisi
8) Sınıf Yönetimi

S.NO	Öğretmen Unvanında Unvan Değişikliği Sınavında Yer Alacak Alan Bilgisi Sorularının Konu Dağılımı (30 soru)	Yayımlandığı Resmi Gazete Tarih ve Sayısı
1	Ceza İnfaz Kurumlarının Yönetimi ile Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Yönetmelik,	29/3/2020 tarih 31083 sayılı
2	5275 Sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun,	29/12/2004 tarih ve 25685 sayılı
3	Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğü Genç ve Yetişkin Hükümlü ve Tutukluların Eğitim ve İyileştirme İşlemleri ve Diğer Hükümler,	27/07/2007 tarih ve 46/1 sayılı Genelge
4	Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğü'nün Ceza İnfaz Kurumları Kütüphane ve Kitaplık Yönergesi,	12/07/2005 tarihli
5	Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğü Çocuk Hükümlü ve Tutukluların Eğitim Öğretim Faaliyetleri konulu Genelgesine göre "çocuk hükümlü ve tutukluların örgün ve yaygın eğitimleri",	01/01/2006 tarih ve 51 sayılı Genelge
6	Hükümlü ve Tutukluların Ödüllendirilmesi Hakkında Yönetmelik	30/03/2013 tarih 28603 sayı
7	Adalet Bakanlığı Ders ve Ek Ders Saatlerine İlişkin 2007/12226 Sayılı Bakanlar Kurulu Kararı,	23/06/2007 tarih 26561 sayılı
8	Adalet Bakanlığı ile Diyanet İşleri Başkanlığı İş Birliği Protokolü,	03/12/2019 tarihli
9	Ceza İnfaz Kurumlarında Hükümlü ve Tutuklu olarak bulunan adayların Ölçme, Seçme ve Yerleştirme Başkanlığı (ÖSYM) tarafından yapılan sınavlara başvurusu, sınava alınması ve sınav görevlilerinin görev ve işlemleri hakkında protokol,	03/03/2021 tarihli
10	Adalet Bakanlığı ile Milli Eğitim Bakanlığı Arasında Eğitim-Öğretim İş Birliği Protokolü	Mart 2020 tarihli
11	Gözlem ve Sınıflandırma Merkezleri İle Hükümlülerin Değerlendirilmesine Dair Yönetmelik	29.12.2020 tarih 31349 sayılı
12	Ceza İnfaz Kurumları'nda Kullanılacak Defter Ve Belgeler İle Bunların Düzenlenmesine Dair Yönerge,	07/07/2006 tarihli
13	Adalet Bakanlığı İle Anadolu Üniversitesi Arasında Eğitim Ve Öğretim Çalışmaları Yürütülmesine Dair İş Birliği Protokolü.	04/11/2021

İÇİNDEKİLER

ÜNİTE 1	CEZA İNFAZ KURUMLARININ YÖNETİMİ İLE CEZA VE GÜVENLİK TEDBİRLERİNİN İNFAZI HAKKINDA YÖNETMELİK	5
TESTLER	
ÜNİTE 2	5275 SAYILI CEZA VE GÜVENLİK TEDBİRLERİNİN İNFAZI HAKKINDA KANUN	98
TESTLER	
ÜNİTE 3	CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ'NÜN 27/07/2007 TARİH VE 46/1 SAYILI GENÇ VE YETİŞKİN HÜKÜMLÜ VE TUTUKLULARIN EĞİTİM VE İYİLEŞTİRME İŞLEMLERİ VE DİĞER HÜKÜMLER HAKKINDA GENELGESİ	167
TESTLER	

ÜNİTE 4	CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ'NÜN CEZA İNFAZ KURUMLARI KÜTÜPHANE VE KİTAPLIK YÖNERGESİ	186
TESTLER	
ÜNİTE 5	CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ'NÜN 01/01/2006 TARİH VE 51 SAYILI GENELGESİNE GÖRE "ÇOCUK HÜKÜMLÜ VE TUTUKLULARIN ÖRGÜN VE YAYGIN EĞİTİMLERİ 195	
TESTLER	
ÜNİTE 6	HÜKÜMLÜ VE TUTUKLULARIN ÖDÜLENDİRİLMESİ HAKKINDA YÖNETMELİK	199
TESTLER	
ÜNİTE 7	ADALET BAKANLIĞI DERS VE EK DERS SAATLERİNE İLİŞKİN 2007/12226 SAYILI BAKANLAR KURULU KARARI	210
TESTLER	
ÜNİTE 8	ADALET BAKANLIĞI İLE DİYANET İŞLERİ BAŞKANLIĞI İŞ BİRLİĞİ PROTOKOLÜ	223
TESTLER	
ÜNİTE 9	CEZA İNFAZ KURUMLARINDA HÜKÜMLÜ VE TUTUKLU OLARAK BULUNAN ADAYLARIN ÖLÇME, SEÇME VE YERLEŞTİRME MERKEZİ BAŞKANLIĞI (ÖSYM) TARAFINDAN YAPILAN SINAVLARA BAŞVURUSU, SINAVA ALINMASI VE SINAV GÖREVLİLERİNİN GÖREV VE İŞLEMLERİ HAKKINDA PROTOKOL	233
TESTLER	
ÜNİTE 10	ADALET BAKANLIĞI İLE MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI ARASINDA EĞİTİM VE ÖĞRETİM İŞ BİRLİĞİ PROTOKOLÜ	240
TESTLER	
ÜNİTE 11	GÖZLEM VE SINIFLANDIRMA MERKEZLERİ İLE HÜKÜMLÜLERİN DEĞERLENDİRİLMESİNE DAİR YÖNETMELİK	257
TESTLER	
ÜNİTE 12	CEZA İNFAZ KURUMLARINDA KULLANILACAK DEFTER VE BELGELER İLE BUNLARIN DÜZENLENMESİNE DAİR YÖNERGE	278
TESTLER	
ÜNİTE 13	T.C. ADALET BAKANLIĞI İLE ANADOLU ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ ARASINDA EĞİTİM VE ÖĞRETİM ÇALIŞMALARININ YÜRÜTÜLMESİNE DAİR İŞ BİRLİĞİ PROTOKOLÜ	306
TESTLER	
ÜNİTE 14	GELİŞİM PSİKOLOJİSİ	316
TESTLER	
ÜNİTE 15	ÖĞRENME PSİKOLOJİSİ	382
TESTLER	
ÜNİTE 16	ÖĞRETİM YÖNTEM VE TEKNİKLERİ	469
TESTLER	
ÜNİTE 17	PROGRAM GELİŞTİRME - MATERYAL GELİŞTİRME VE SINIF YÖNETİMİ	562
TESTLER	
ÜNİTE 18	ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME	646
TESTLER	
ÜNİTE 19	REHBERLİK VE ÖZEL EĞİTİM	701
TESTLER	

CEZA İNFAZ KURUMLARININ YÖNETİMİ İLE CEZA VE GÜVENLİK TEDBİRLERİNİN İNFAZI HAKKINDA YÖNETMELİK

1. ÜNİTE

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç ve kapsam: –Madde 1

(1) Bu Yönetmeliğin amacı, ceza infaz kurumlarının yönetimine, ceza ve güvenlik tedbirlerinin ne şekilde yerine getirileceğine ilişkin usul ve esasları düzenlemektir.

Dayanak: –Madde 2

(1) Bu Yönetmelik, 14/6/1930 tarihli ve 1721 sayılı Hapishane ve Tevkifhanelerin İdaresi Hakkında Kanun, 6/8/1997 tarihli ve 4301 sayılı Ceza İnfaz Kurumları ile Tutuklevleri İşyurtları Kurumuna İlişkin Bazı Mali Hükümlerin Düzenlenmesi Hakkında Kanun, 26/9/2004 tarihli ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu, 4/12/2004 tarihli ve 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu ve 13/12/2004 tarihli ve 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanunun 121 inci maddesi ile 1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ve 4 sayılı Bakanlıklara Bağlı, İlgili, İlişkili Kurum ve Kuruluşlar ile Diğer Kurum ve Kuruluşların Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi hükümlerine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar: –Madde 3

(1) Bu Yönetmelikte yer alan;

a) Bakan: Adalet Bakanı,

b) Bakanlık: Adalet Bakanlığını,

c) Genel Müdür: Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürünü,

ç) Genel Müdürlük: Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğünü,

d) Cezaevi tabibi: Ceza infaz kurumlarında görev yapan hekimleri,

e) Kurum: Ceza infaz kurumlarını,

f) Ceza infaz kurumları: Kapalı, yüksek güvenlikli kapalı, kadın kapalı, çocuk kapalı, gençlik kapalı, açık ceza infaz kurumları ile gözlem ve sınıflandırma merkezleri ve çocuk eğitimevlerini, ifade eder.

Örnek Soru Tarzı

Ceza İnfaz Kurumlarının Yönetimi ile Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Yönetmeliğe göre "Kapalı, yüksek güvenlikli kapalı, kadın kapalı, çocuk kapalı, gençlik kapalı, açık ceza infaz kurumları ile gözlem ve sınıflandırma merkezleri ve çocuk eğitimevlerini" ifade eden terim verilenlerden hangisidir?

- A) İnfaz kurumları
- B) Ceza takip kurumları
- C) Ceza infaz kurumları
- D) İnfaz takip kurumları
- E) Cezaevi kurumları

Cevap C

İKİNCİ BÖLÜM

İnfazın Dayanağı, İzlenmesi ve İnfaz Kurumları

İnfazın dayanağı ve izlenmesi:

–Madde 4

(1) Mahkûmiyet hükümleri kesinleşmedikçe infaz olunmaz.

(2) Mahkeme, kesinleşen ve yerine getirilmesini onayladığı ceza ve güvenlik tedbirine ilişkin hükmü Cumhuriyet başsavcılığına gönderir. Kesinleşen mahkûmiyet kararlarının infazı Cumhuriyet savcısı tarafından izlenir ve denetlenir. Bu kapsamda;

a) Cumhuriyet başsavcısı veya görevlendireceği Cumhuriyet savcısı; kurumun mevzuata göre yönetilmesini ve infaz hizmetlerinin temel insan haklarına uygun olarak yerine getirilmesini ister ve denetler. Görüş ve önerilerini denetleme

findan çıkartılması istenir, aksi hâlde bunun zor kullanılarak gerçekleştirileceği bildirilir. Beden çukurlarındaki arama, cezaevi tabibi tarafından yerine getirilir.

ç) (Değişik:RG-12/11/2021-31657-CK-4773/14 md.) Detaylı arama, mümkün olan en kısa süre içinde bitirilir ve işlem tutanağa bağlanır, tutanakta arama yapan görevliler ile hükümlünün imzası bulunur. Hükümlünün imzadan kaçınması hâlinde bu durum tutanağa geçirilir.

(3) Beden ve üst aramaları aynı cinsiyetten güvenlik ve gözetim görevlileri tarafından yapılır.

(4) Aramalar, gerektiğinde dış güvenlik görevlileri veya kolluk kuvvetleriyle ya da diğer kamu görevlilerince ortaklaşa gerçekleştirilebilir.

(5) Kurum **en üst** amiri, Cumhuriyet başsavcısına bilgi vermek suretiyle önceden hazırlanan olağanüstü hâl planlarına göre kurumun fiziksel özelliği ve mevcudunu değerlendirerek, yılda **en az iki** kez olmak üzere uygun gördüğü zamanlarda diğer kamu görevlilerinin katılımıyla; isyan, firar, yangın ve benzeri olaylara karşı tatbikat yaptırır.

(6) Sayımlar, 10 uncu maddede belirtilen görevliler tarafından, dörtlü vardiya hizmetinin uygulandığı kurumlarda sabah, akşam ve gece olmak üzere günde üç kez, diğer vardiya hizmetlerinin uygulandığı kurumlarda ise her vardiya değişiminde yapılır.

(7) İdare tarafından uygun görülmesi durumunda, her zaman sayım yapılabilir. Olağanüstü durumlarda, kurum **en üst** amirinin talebi, Cumhuriyet başsavcısının oluru ile dış güvenlik görevlileri sayımlara katılabilir.

(8) Sayımlar, yatma planları da göz önünde bulundurularak odalarda yapılır. Sayımın yapılış şekli, kurum güvenliğini tehlikeye düşürmeyecek biçimde odada bulunan hükümlülerin sayısı dikkate alınarak idare tarafından belirlenir.

(9) (Değişik:RG-12/11/2021-31657-CK-4773/14 md.) Arama ve sayımlar sırasında insan onuru ve haysiyetine saygı ile utanma duygusunun ihlal edilmemesi esastır. Bu kapsamda gerekli her türlü tedbir alınır.

(10) Elektronik ortamda sayım gerçekleştirilen kurumlarda Bakanlıkça belirlenecek esaslar uygulanır.

Örnek Soru Tarzı

Ceza İnfaz Kurumlarının Yönetimi ile Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Yönetmeliğe göre Kurumun tamamında her ay kaç kez mutlaka arama yapılır?

A) 1 B) 2 C) 3 D) 4 E) 5

Cevap A

ALTINCI BÖLÜM

Cezalar, Cezaların İnfazı ve Özel İnfaz Usulleri

Ağırlaştırılmış müebbet hapis cezasının infazı: –Madde 35

(1) Ağırlaştırılmış müebbet hapis cezası, hükümlünün hayatı boyunca devam eder ve bu ceza 5275 sayılı Kanunun 25 inci maddesinde belirtilen sıkı güvenlik rejimine göre ve 5275 sayılı Kanunda belirtilen ceza infaz kurumunda infaz edilir.

Müebbet hapis cezasının infazı:

–Madde 36

(1) Müebbet hapis cezası, hükümlünün hayatı boyunca devam eder. Bu ceza süreli hapis cezası uygulanan infaz rejimine göre infaz edilir.

Süreli hapis cezasının infazı:

–Madde 37

(1) Süreli hapis cezası, kanunda aksi belirtilmeyen hâllerde bir aydan az, **yirmi yıldan** fazla olamaz. Süreli hapis cezası, bu Yönetmelikte belirtilen infaz rejimine göre yerine getirilir.

(2) Hükmedilen **bir yıl** veya **daha az** süreli hapis cezası, kısa süreli hapis cezasıdır. Kısa süreli hapis cezasına seçenek yaptırımlar, 5237 sayılı Kanunun 50 nci maddesinin birinci fıkrasının (a) ilâ (f) bentlerine göre, suçlunun kişiliğine, sosyal ve ekonomik durumuna, yargılama sürecinde duyduğu pişmanlığa ve suçun işlendiği özelliklere göre mahkemece belirlenen yaptırım şekilleridir.

bu işlem infaz ve koruma başmemuru tarafından yapılır. Telefon görüşmesi yapmak isteyen hükümlünün bu görüşmeyi yapmasına engel bir hâli bulunması hâlinde bunun sebepleri gerekçelendirilmek suretiyle tutanağa yazılır ve bu tutanağın içeriği hükümlüye bildirilerek dosyasına konulur.

o) Konuşma sırası gelen hükümlünün, kurum içindeki tehlikelilik durumu da dikkate alınarak, gerekli güvenlik önlemleri alınmak suretiyle telefon görüşmesi yapılacak yere getirilerek veya teknik alt yapının kurulu olduğu kurumlarda belirlenen yerde görüştürülür. Hükümlü, öncelikle konuşmasına kendi adını ve soyadını söyleyerek başlar. Görüştüğü karşıdaki kişiye, adını, soyadını ve telefon numarasını tekrar etmesini isteyerek konuşmasına devam eder. Bu işlemin yapılması zorunlu olup, konuşma bittikten sonra, "Telefon Görüşme İstek Formu"nun konuşmanın yapıldığına ilişkin bölümü doldurulur, konuşmayı yapan hükümlü ve görevli memur tarafından imzalanır. Bu formdaki bilgiler, deftere kaydedilmek üzere güvenlik ve gözetim servisine verilir.

ö) Hükümlülere dışarıdan telefon açılmak suretiyle görüşme yaptırılmaz.

p) Telefon görüşmeleri Türkçe yapılır. Ancak hükümlünün, kendisinin veya görüşeceğini bildirdiği kişinin Türkçe bilmediğini beyan etmesi hâlinde, konuşmanın yapılmasına izin verilir ve konuşma kayda alınır. Kayıtların incelenmesi sonucu, konuşmanın suç teşkil etme ihtimali olan faaliyetler için kullanıldığının anlaşılması durumunda, hükümlünün bir daha aynı kişiyle Türkçeden başka bir dille konuşmasına izin verilmez.

r) Yabancı uyruklu hükümlülerin görüşmeleri için bildirdiği telefon numaralarının, bildirilen kişilere ait olup olmadığı, ayrıca görüşmek istenen kişinin, belirtilen kişi olmadığı yönünde bir şüphe bulunması hâlinde, ilgili konsolosluk makamlarından bilgi istenir. Görüşme yapılması talep edilen telefon numaralarının kime ait olduğunu gösteren, yetkili makamlarca düzenlenmiş resmi evrakın Türkçe tercümesi, hükümlünün yasal temsilcisi veya yakınları tarafından da ibraz edilebilir.

(3) Kapalı kurumlarda bulunan hükümlülerin, bu maddede belirtilen yakınları ile yaptığı telefon

görüşmeleri, idare tarafından dinlenir ve elektronik aletler ile kayda alınır.

(4) Açık kurumlar ile çocuk eğitimevlerinde bulunan hükümlüler, ücretli telefonlarla sesli veya görüntülü olarak serbestçe görüşme yapabilirler. Çocuk hükümlülerin telefonla konuşması hiçbir şekilde kısıtlanamaz ve engellenemez.

(5) Hükümlüler, açık ve kapalı kurumlarda, çocuk eğitimevlerinde araç telefonu, telsiz telefon veya cep telefonu ve benzeri iletişim araçlarını bulundurmaz ve kullanamaz.

(6) Hükümlülere tanınan telefonla görüşme hakkı;

- a) Genel ve kısmi aramalar sırasında,
- b) Yemek dağıtım saatlerinde,
- c) Kurum asayiş ve güvenliğini bozucu her türlü bireysel veya toplu olaylar sırasında,

kullanılmaz.

Örnek Soru Tarzı

Ceza İnfaz Kurumlarının Yönetimi ile Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Yönetmeliğe göre telefonla görüşme bakımından konuşma süresi görüşme başladığı andan itibaren kaç dakikayı geçemez?

- A) 5 B) 7 C) 10 D) 15 E) 20

Cevap C

Hükümlünün radyo, televizyon yayınları ile internet olanaklarından yararlanma hakkı: –Madde 75

(1) Hükümlü, kurumlarda merkezi yayın sistemi bulunduğu takdirde bu sisteme bağlı olarak radyo ve televizyon yayınlarını izleme hakkına sahiptir.

(2) Merkezi yayın sistemi bulunmayan kurumlarda, yararlı olmayan yayınların izlenmesini ve dinlenmesini engelleyecek önlemler alınmak suretiyle bağımsız anten kullanılarak televizyon ve radyo izlenmesine ve dinlenmesine izin verilir. Bu cihazlar, bedeli kendisi tarafından ödenmek koşuluyla hükümlü adına kurumca satın alınır. Her ne biçimde olursa olsun dışardan gelenler tarafından getirilen radyo, televizyon ve bilgisayarlar kuruma alınmaz.

kümlüye ait gözlem ve sınıflandırma dosyası ile sevk evrakı da dikkate alınır.

(8) Hükümlülerin nakil işlemleriyle ilgili esas ve usuller Bakanlık tarafından belirlenir.

YIRMİNCİ BÖLÜM

Koşullu Salıverilme ve Salıverilme

Hükümlülerin koşulu salıverilmesi:

–Madde 128

(1) Koşullu salıverilmede, 5275 sayılı Kanununun 107 ve 108 inci maddeleri hükümleri uygulanır.

Hükümlülerin salıverilmesi:

–Madde 129

(1) Hükümlüler, kanunlarda belirtilen yetkili makamların yazılı emri ile salıverilir.

Hükümlü salıverilme defteri:

–Madde 130

(1) Kurumda, hükümlüler için “Hükümlü Salıverilme Defteri” tutulur.

(2) Salıverilme defterinde aşağıda sayılan bilgilere yer verilir:

- a) Mahkûmiyet kararı kesinleşmiş olan her hükümlünün adı, soyadı ve hükümlü defter numarası.
- b) Cezanın türü, süresi, ilâm tarihi ve numarası.
- c) Hürriyetin kısıtlanmasına başlandığı tarih.
- ç) Disiplin cezaları ile bu cezaların verilmiş, infaz ve kaldırılış tarihi.
- d) Başka bir suçtan tutuklama kararı.
- e) Salıverilmesinden sonra askerlikle ilişkisinin bulunup bulunmadığı.
- f) Hakkında sınır dışı edilme tedbirine hükmedilip edilmediği.
- g) Salıverilme sonrası adresleri ve iletişim bilgileri.

(3) Salıverilme defteri, yılbaşından önce hazırlanır ve yılın her gününe göre ayrılmış sayfaları bulunur.

(4) Salıverilme defterindeki sayfalara, salıverilme tarihleri esas alınarak, o yıl içerisinde salıverilmesi gereken hükümlüler, tek tek kaydedilir. Defter, görevli personelce hatalı salıverilmenin önlenmesi amacıyla her gün düzenli olarak kontrol edilir.

Eşya ve paranın geri verilmesi:

–Madde 131

(1) Salıverilecek hükümlüye ait, elbise ve diğer eşyası, bu konuda görevlendirilen kurum personelinde, iki nüsha hâlinde düzenlenecek bir makbuz karşılığı geri verilir. Makbuzun bir sureti imza karşılığı hükümlüye verilir, diğer sureti ise defterde saklanır.

(2) Hükümlünün bankada şahsi parasının bulunması hâlinde bu para, görevli personel tarafından bankadan çekilerek salıverilecek hükümlüye makbuz karşılığı iade edilir.

(3) Hükümlünün, kurumda bulunduğu sürede almış olduğu belgeler de salıverilmede kendisine verilir.

Salıverilmenin kaydı: –Madde 132

(1) Hükümlüler, salıverildiklerinde, bu durum “Hükümlü Kayıt Defteri”nin ilgili bölümüne kaydedilir. Bu kayıta;

a) Salıverilme, bir mahkeme kararına dayanıyor ise mahkeme kararının tarih, esas ve karar numaraları,

b) Salıverilme mahkeme kararı dışında hükümlünün salıverilmesi sonucunu doğuran 5237 sayılı Kanunda veya diğer kanunlarda belirtilen herhangi bir karar veya işleme dayanıyor ise bunların tarih ve numaraları,

bulunur.

(2) Salıverilen hükümlüler, deftere kaydedilmelerini müteakip mevcuttan düşürülür.

Salıverilecek hasta hükümlüler:

–Madde 133

(1) Salıverilme tarihinde, kurum dışına çıkarılmasına engel olacak şekilde hasta olup da hastaneye nakli veya yakınlarının refakatinde kurumdan ayrılması mümkün olmayan hükümlü-

3. Ceza İnfaz Kurumlarının Yönetimi ile Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Yönetmeliğe göre süreli hapis cezası, kanunda aksi belirtilmeyen hâllerde kaç yıldan fazla olamaz?

- A) 5
- B) 10
- C) 15
- D) 20

4. Ceza İnfaz Kurumlarının Yönetimi ile Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Yönetmeliğe göre hükümlünün muayene ve tedavisi hakkında verilen ifadelerden hangisi yanlıştır?

- A) Kurumun sağlık koşullarının düzenlenmesi, hükümlünün acil veya olağan muayene ve tedavisi cezaevi tabibi tarafından yapılır. Genel veya hastalık nedeniyle yapılan tüm muayene ve tedavi sonuçları, sağlık izleme kartına işlenir ve dosyasında saklanır.
- B) Kurumda, hükümlünün muayene veya tedavisi sırasında cezaevi tabibi tarafından talep edilmediği sürece muayene odasında sağlık personeli dışında görevli bulundurulmaz. Ancak güvenlik amacıyla ve konuşulanların duyulmama çağrı şeklinde, kurum idaresi tarafından gerekli tedbirler alınır.
- C) Sağlık Bakanlığı ile üniversitelerin sağlık kuruluşları, hükümlülerin tedavileri bakımından gerekli yardımları yapmakla görevlidirler.
- D) Rızası olmadan hiçbir hükümlü üzerinde tıbbi deney yapılamaz.

5. Ceza İnfaz Kurumlarının Yönetimi ile Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Yönetmeliğe göre "İyi hâlin tespitine esas oluşturacak görüş bildirmek" hangi kurulun görevidir?

- A) İdare ve gözlem kurulu
- B) İşyurdu yönetim kurulu
- C) Disiplin kurulu
- D) Eğitim kurulu

6. Ceza İnfaz Kurumlarının Yönetimi ile Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Yönetmeliğe göre "Açık kurumlar ile eğitimevlerinde bulunan hükümlülerden; kurum dışındaki eğitim, ağaçlandırma, çevre düzenlemesi ve temizliği, doğal afet sonrası yardım, tiyatro çalışmaları gibi sosyal, kültürel ve sportif etkinliklere katılacak hükümlülerin, kurum dışına çıkabilmeleri için karar almak" hangi kurulun görevidir?

- A) İşyurdu yönetim kurulu
- B) İdare ve gözlem kurulu
- C) Disiplin kurulu
- D) Eğitim kurulu

7. Seçeneklerde verilen kanunlardan hangisi Ceza İnfaz Kurumlarının Yönetimi ile Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Yönetmeliğin hazırlanmasında dayanak olmamıştır?

- A) 1721 Sayılı Kanun
- B) 4301 Sayılı Kanun
- C) 5237 Sayılı Kanun
- D) 5018 Sayılı Kanun

- 11. Ceza İnfaz Kurumlarının Yönetimi ile Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Yönetmeliğe göre müdürü bulunan kurumlarda cezaevi tabibi, dış tabibi ve eczacı hangi serviste bulundurulabilir?**
- A) İşyurdu servisi
B) Sağlık servisi
C) Eğitim ve öğretim servisi
D) Yardımcı hizmetler servisi
- 12. Ceza İnfaz Kurumlarının Yönetimi ile Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Yönetmeliğe göre hükümlünün istemiyle infazın ertelenmesi her defasında ne kadar süreyi geçmemek üzere en fazla iki kez uygulanabilir?**
- A) üç ayı
B) beş ayı
C) altı ayı
D) bir yılı
- 13. Ceza İnfaz Kurumlarının Yönetimi ile Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Yönetmeliğe göre hükümlüler hakkında sınır dışı edilme işlemleriyle ilgili gerekli değerlendirmeler kim tarafından yapılır?**
- A) Cumhurbaşkanlığı
B) Adalet Bakanlığı
C) Dışişleri Bakanlığı
D) İçişleri Bakanlığı
- 14. Ceza İnfaz Kurumlarının Yönetimi ile Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Yönetmeliğe göre çocuk hükümlüler hakkında verilen disiplin cezaları bakımından Kapalı ceza infaz kurumuna iade cezası kaç gün sonunda kendiliğinden kalkmış sayılır?**
- A) 15
B) 30
C) 45
D) 60
- 15. Ceza İnfaz Kurumlarının Yönetimi ile Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Yönetmeliğe göre "Asayiş, güvenlik, sağlık ve benzeri konularda ortaya çıkan sorunlarla ilgili gecikmeksizin önlem almak, önlemlerin yetersiz kalması hâlinde, durumu derhal Cumhuriyet başsavcılığı aracılığıyla Bakanlığa bildirmek" verilenlerden hangisinin görevidir?**
- A) Cumhuriyet savcısı
B) Müdür
C) İdare memuru
D) İnfaz ve koruma başmemuru
- 16. Ceza İnfaz Kurumlarının Yönetimi ile Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Yönetmeliğe göre işyurdu müdürü veya ihale yetkilisinin, satınalma öncesi veya satınalma sırasında vereceği görevleri kim yapar?**
- A) Sayman
B) Veznedar
C) Tahsildar
D) Satınalma memuru

2. ÜNİTE

5275 SAYILI CEZA VE GÜVENLİK TEDBİRLERİNİN İNFAZI HAKKINDA KANUN

BİRİNCİ KİTAP Amaç ve Temel İlkeler, Hapis Cezası ve Güvenlik Tedbirleri

BİRİNCİ KISIM Amaç ve Temel İlkeler

BİRİNCİ BÖLÜM Kanunun Amacı

Amaç: –Madde 1

(1) Bu Kanunun amacı, ceza ve güvenlik tedbirlerinin infazına ilişkin usûl ve esasları düzenlemektir.

İKİNCİ BÖLÜM Temel İlkeler

İnfazda temel ilke: –Madde 2

(1) Ceza ve güvenlik tedbirlerinin infazına ilişkin kurallar hükümlülerin ırk, dil, din, mezhep, milliyet, renk, cinsiyet, doğum, felsefî inanç, millî veya sosyal köken ve siyasî veya diğer fikir yahut düşünceleri ile ekonomik güçleri ve diğer toplumsal konuları yönünden ayırım yapılmaksızın ve hiçbir kimseye ayrıcalık tanınmaksızın uygulanır.

(2) Ceza ve güvenlik tedbirlerinin infazında zalimane, insanlık dışı, aşağılayıcı ve onur kırıcı davranışlarda bulunulamaz.

İnfazda temel amaç: –Madde 3

(1) Ceza ve güvenlik tedbirlerinin infazı ile ulaşılmak istenilen temel amaç, öncelikle genel ve özel önlemeyi sağlamak, bu maksatla hükümlünün yeniden suç işlemesini engelleyici etkileri güçlendirmek, toplumu suça karşı korumak, hükümlünün; yeniden sosyalleşmesini teşvik etmek, üretken ve kanunlara, nizamlara ve top-

lumsal kurallara saygılı, sorumluluk taşıyan **bir yaşam** biçimine uyumunu kolaylaştırmaktır.

İnfazın koşulu: –Madde 4

(1) Mahkûmiyet hükümleri kesinleşmedikçe infaz olunamaz.

İnfazın dayanakları ve kimin tarafından izleneceği: –Madde 5

(1) Mahkeme, kesinleşen ve yerine getirilmesini onayladığı cezaya ilişkin hükmü Cumhuriyet Başsavcılığına gönderir. Bu hükme göre cezanın infazı Cumhuriyet savcısı tarafından izlenir ve denetlenir.

İKİNCİ KISIM Hapis Cezaları ve Güvenlik Tedbirleri

BİRİNCİ BÖLÜM Hapis Cezaları ve Güvenlik

Tedbirlerinin İnfazında Gözetilecek İlkeler

Hapis cezalarının infazında gözetilecek ilkeler: –Madde 6

(1) Hapis cezalarının infaz rejimi, aşağıda gösterilen temel ilkelere dayalı olarak düzenlenir:

a) Hükümlüler ceza infaz kurumlarında güvenli bir biçimde ve kaçmalarını önleyecek tedbirler alınarak düzen, güvenlik ve disiplin çerçevesinde tutulurlar.

b) Ceza infaz kurumlarında hükümlülerin düzenli **bir yaşam** sürdürmeleri sağlanır. Hürriyeti bağlayıcı cezanın zorunlu kıldığı hürriyetten yoksunluk, insan onuruna saygının korunmasını sağlayan maddî ve manevî koşullar altında gerçekleştirilir. Hükümlülerin, Anayasada yer alan diğer hakları, infazın temel amaçları saklı kalmak

b) Bu merkezlerde; mümkün olduğunca kriminoloji, penoloji, davranış bilimleri, adalet psikolojisi veya ceza hukuku alanında bilgi ve deneyime sahip yöneticiler, psikiyatri uzmanı, hekim, adli tıp uzmanı, psikolog, pedagog, çocuk gelişimcisi, sosyal çalışmacı, psikolojik danışman, rehberlik uzmanı ve öğretmen gibi uzman görevliler ile diğer kurum görevlileri bulundurulur.

c) Kadın, çocuk ve genç hükümlüler ile ilgili gözlem ve sınıflandırma, gerekli görülen yer veya bölgelerdeki ayrı gözlem ve sınıflandırma merkezlerinde veya bunların noksanlığı hâlinde kadın, çocuk ve kadın ve erkek gençlik kapalı ceza infaz kurumlarının bu hizmete ayrılan bölümlerinde yerine getirilir.

d) Hükümlülerin gözlemleri, gözlem kurulunca kuruma kabul tarihinden başlayarak tek kişilik odalarda yapılır. Ancak kurumun tek kişilik odası bulunmaması veya kısıtlı sayıda olması durumunda tahsis edilmiş özel bölümlerinde de yapılabilir.

e) Ağırlaştırılmış müebbet hapis ve müebbet hapis cezalarına veya **iki yıldan** fazla süreli hapis cezasına mahkûm olanlar, haklarında uygulanacak rejimi ve gönderilmeleri gereken infaz kurumunu ve bu maksatla kişisel ve sosyal özelliklerini belirlemek için Kanunda gösterilen esaslar uyarınca gözleme tâbi tutulurlar. Gözlem süresi **altmış gün** geçemez.

f) Hükümlü; kişiliğine, sair hâllerine, suçun işlenmesindeki özelliklere göre gerektiğinde gözleme tâbi tutulmayabilir.

g) Gözlem sonunda, gözlem merkezi hükümlüye ait dosyayı görüşü ile birlikte Adalet Bakanlığına gönderir. Gözlem sonucuna göre hükümlünün gönderileceği infaz kurumu Bakanlıkça belirlenir. (**Ek cümle: 25/5/2005-5351/2 md.**) Ancak, yapılan gözlem ve sınıflandırma sonunda idare ve gözlem kurulunca aynı ceza infaz kurumunda veya o yer Cumhuriyet Başsavcılığına bağlı diğer ceza infaz kurumlarında kalması uygun bulunan hükümlülerin dosyaları Bakanlığa gönderilmez ve cezalarının infazına, buldukları veya Cumhuriyet Başsavcılığınca gönderilecekleri bağlı ceza infaz kurumlarında devam olunur.

(2) (*Mülga: 2/7/2018-KHK/700/160 md.*)

(3) Kısa süreli hapis cezaları, Kanunda gösterilen esaslara göre infaz olunur. (*Mülga ikinci cümle: 25/5/2005-5351/2 md.*)

Hükümlülerin gruplandırılması:

–Madde 24

(1) Hükümlüler;

a) İlk defa suç işleyenler, mükerrirler, itiyadî suçlar veya suç işlemeyi meslek edinenler,

b) Aklî ve bedensel durumları nedeniyle veya yaşları itibarıyla özel bir infaz rejimine tâbi tutulması gerekenler,

c) Tehlike hâli taşıyanlar,

d) Terör suçluları,

e) Suç örgütlerine veya çıkar amaçlı suç örgütlerine mensup olan suçlular,

Gibi gruplara ayrılırlar.

(2) Hükümlüler ayrıca yaşları, hükümlülük süreleri ve suç türleri itibarıyla da gruplandırılırlar.

Ağırlaştırılmış müebbet hapis cezasının infazı: –Madde 25

(1) Ağırlaştırılmış müebbet hapis cezasının infazı rejimine ait esaslar aşağıda gösterilmiştir:

a) Hükümlü, tek kişilik odada barındırılır.

b) Hükümlüye, günde **bir saat** açık havaya çıkma ve spor yapma hakkı tanınır.

c) Risk ve güvenlik gerekleri ile iyileştirme ve eğitim çalışmalarında gösterdiği gayret ve iyi hâle göre; hükümlünün, açık havaya çıkma ve spor yapma süresi uzatılabileceği gibi kendisi ile aynı üniteye kalan hükümlülerle temasta bulunmasına sınırlı olarak izin verilebilir.

d) Hükümlü, yaşadığı yerin olanak verdiği ve idare kurulunun uygun göreceği bir sanat veya meslek etkinliğini yürütebilir.

e) Hükümlü, kurum idare kurulunun uygun gördüğü hâllerde ve **onbeş günde** bir kez olmak üzere (f) bendinde gösterilen kişilere, süresi **on dakikayı** geçmemek üzere telefon edebilir.

f) Hükümlüyü; eşi, altsoy ve üstsoyu, kardeşleri ve vasisi, belirlenen gün, saat ve koşullar içe-

BEŞİNCİ KISIM Saliverilme Öncesi ve Sonrası Hükümlüye ve Eski Hükümlüye Yardım

BİRİNCİ BÖLÜM İnfaz Kurumuna Dış Yardımlar ve Hükümlüler Arası Yardımlaşmalar

İnfaz kurumuna dış yardımlar:

–Madde 102

(1) Hükümlülerin ceza infaz kurumlarından saliverilmelerinden önce veya saliverilmelerinden sonra kişisel zorluklarını aşmalarını, iyileştirmelerini ve dışarıdaki yaşama uyumlarını sağlamak amacıyla ilgili bakanlıklar, kamu kurum ve kuruluşları ile kamu tüzel kişileri görev alanlarına giren konularda gerekli desteği ve hizmeti vermekle yükümlüdürler.

(2) Bu konuda gönüllü kişi, kurum ve kuruluşlardan yardım alınabilir.

(3) Bu yükümlülük ve yardımların yöntem ve esasları Cumhurbaşkanınca çıkarılan yönetmelikte belirlenir.

Hükümlüler arası yardımlaşma:

–Madde 103

(1) Meslek ve sanatlarında becerili olan hükümlüler, çalışma yeteneğine sahip ve istekli diğer hükümlülere, yönetimle işbirliği yaparak ceza infaz kurumunda ve saliverilmelerinden sonraki yaşamlarında iş, meslek veya sanat öğrenmelerini sağlamak amacıyla katkıda bulunabilirler.

İKİNCİ BÖLÜM Denetimli Serbestlik ve Yardım Merkezi ile Koruma Kurulları

Denetimli serbestlik ve yardım merkezleri ile koruma kurulları:

–Madde 104

(1) Cezaları ertelenen, saliverilen veya haklarında hapis cezası dışında herhangi bir tedbire hükmedilen hükümlülerin toplum içinde izlenmesi, iyileştirilmesi, psiko-sosyal problemlerinin

çözülmesi, saliverme sonrası korunması ve yarılana kişiler hakkında sosyal araştırma raporlarının düzenlenmesi ve mağduru korunması gibi görevleri yerine getirmek üzere denetimli serbestlik ve yardım merkezleri kurulur.

(2) Saliverilme sonrasında hükümlülere iş sağlanması için koruma kurulları kurulur.

(3) Denetimli serbestlik ve yardım merkezleri ile koruma kurullarının kuruluşu, çalışma yöntem ve esasları, ilgili kanununda düzenlenir.

İKİNCİ KİTAP Diğer Cezalar, Tedbirler, Koşullu Saliverilme ve Tutukluluk

BİRİNCİ KISIM Diğer Cezalar

BİRİNCİ BÖLÜM Kamuya Yararlı Bir İşte Çalıştırma ve Adli Para Cezalarının İnfazı

Kamuya yararlı bir işte çalıştırma:

–Madde 105

(1) Türk Ceza Kanununun 50 nci maddesinin birinci fıkrasının (f) bendinde yer alan kısa süreli hapis cezasının yaptırım seçeneklerinden kamuya yararlı bir işte çalıştırma; hükümlünün, ücretsiz olarak **iki saat** çalışması karşılığı **bir gün** olmak üzere bir kamu kurumunun veya kamu yararına hizmet veren bir özel kuruluşun belirli hizmetlerinde çalıştırılmasıdır. (**Ek cümle: 14/4/2020-7242/45 md.**) Günlük çalışma süresi, **en az iki saat** ve **en fazla sekiz saat** olacak şekilde denetimli serbestlik müdürlüğünce belirlenir.

(2) (**Değişik:14/4/2020-7242/45 md.**) Denetimli serbestlik müdürlükleri, bölgelerinde bulunan bu tür kurumlardan hükümlüleri ne suretle çalıştırabileceklerine dair bilgi alırlar ve hizmetler listesini oluştururlar.

(3) (*Mülga:14/4/2020-7242/45 md.*)

(4) (*Mülga: 5/4/2012-6291/3 md.*)

(5) (*Mülga: 5/4/2012-6291/3 md.*)

- 4. Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun'a göre mahkeme, kesinleşen ve yerine getirilmesini onayladığı cezaya ilişkin hükmü Cumhuriyet Başsavcılığına gönderir. Bu aşamadan sonra cezanın infazı kim tarafından izlenir ve denetlenir?**
- A) Cumhuriyet Savcısı
B) Cumhuriyet Hâkimi
C) Adalet Bakanlığı
D) Cumhurbaşkanlığı
- 5. Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun'a göre hükümlü, belgelendirilmesi koşuluyla eşi, üçüncü dereceye kadar kan ve kayın hısımları ile vasisi veya kayıymı tarafından haftada bir kez ve ayrıca kuruma kabullerinde, zorunlu hâller dışında bir daha değiştirilmemek üzere, ad ve adreslerini bildirdiği en fazla üç kişi tarafından, kaç saatten az ve kaç saatten fazla olmamak üzere çalışma saatleri içinde ziyaret edilebilir?**
- A) yarım saatten az ve bir buçuk saatten fazla
B) yarım saatten az ve iki saatten fazla
C) yarım saatten az ve üç saatten fazla
D) yarım saatten az ve dört saatten fazla
- 6. Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun'a göre "Görevlilere hediye vermek veya buna kalkışmak" suçunu işleyenlere aşağıdaki cezalardan hangisi verilir?**
- A) Bazı etkinliklere katılmaktan alıkoyma
B) Kınama
C) Ücret karşılığı çalışılan işten yoksun bırakma
D) Haberleşme veya iletişim araçlarından yoksun bırakma veya kısıtlama
- 7. Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanununda"İç ve dış güvenlik görevlilerine sahip, firara karşı teknik, mekanik, elektronik ve fizikî engellerle donatılmış, oda ve koridor kapıları sürekli kapalı tutulan, ancak mevzuatın belirttiği hâllerde aynı oda dışındaki hükümlüler arasında ve dış çevre ile temasların geçerli olduğu sıkı güvenlik rejimine tâbi hükümlülerin bir veya üç kişilik odalarda barındırıldıkları tesislerdir. Bu kurumlarda bireysel veya grup hâlinde iyileştirme yöntemleri uygulanır"ifadesi ile hangi tür ceza evlerinin açıklaması yapılmıştır?**
- A) Kapalı ceza infaz kurumları
B) Yüksek güvenlikli kapalı ceza infaz kurumları
C) Kadın kapalı ceza infaz kurumları
D) Gençlik kapalı ceza infaz kurumları
- 8. Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun'a göre koşullu salıverilme için infaz kurumunda geçirilmesi gereken süre birden fazla müebbet hapis cezasına mahkûmiyet hâlinde kaç yıldır?**
- A) 30
B) 31
C) 32
D) 33
- 9. Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun'a göre "Kişisel temizliğe veya çevre temizliğine dikkat etmemek" suçunu işleyenlere aşağıdaki cezalardan hangisi verilir?**
- A) Haberleşme veya iletişim araçlarından yoksun bırakma veya kısıtlama
B) Bazı etkinliklere katılmaktan alıkoyma
C) Ücret karşılığı çalışılan işten yoksun bırakma
D) Kınama

**CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ'NÜN
27/07/2007 TARİH VE 46/1 SAYILI GENÇ VE
YETİŞKİN HÜKÜMLÜ VE TUTUKLULARIN EĞİTİM
VE İYİLEŞTİRME İŞLEMLERİ VE DİĞER HÜKÜMLER
HAKKINDA GENELGESİ**

**3.
ÜNİTE**

GENELGE

No : 46/1

13/12/2004 tarihli ve 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun gereğince, ceza infaz kurumlarında genç ve yetişkin hükümlü ve tutuklulara uygulanacak eğitim ve iyileştirme çalışmalarına ilişkin usul ve esasları göstermek, mevzuatın uygulanmasını kolaylaştırmak ve uygulamada ortaya çıkan sorunları gidermek amacıyla bu Genelge hazırlanmıştır.

BİRİNCİ BÖLÜM

Ceza İnfaz Kurumlarındaki Genç ve Yetişkin Hükümlü ve Tutukluların Eğitim ve İyileştirme Faaliyetlerine İlişkin Mevzuat

İLGİLİ MEVZUAT

(1) Anayasa'nın 42'nci maddesine göre "Kimse, eğitim ve öğretim hakkından yoksun bırakılamaz. Öğrenim hakkının kapsamı kanunla tespit edilir ve düzenlenir." Bu Anayasal hak hiç şüphe yok ki kurum yaşantısının gerektirdiği doğal sınırlamalar dışında tutuklu ve hükümlüler için de geçerlidir.

(2) 13.12.2004 tarih ve 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanunun 3,6,7,26,60,61,62,65,73,75,76,77,87,88 ve 89. maddelerinde hükümlü ve tutukluların eğitim ve iyileştirme faaliyetleri düzenlenmiştir.

(3) Gözlem ve Sınıflandırma Merkezleri Yönetmeliğinde hükümlülere uygulanacak eğitim ve iyileştirme programları hakkında düzenlemeler yapılmıştır.

İKİNCİ BÖLÜM

Eğitim İlkeleri

EĞİTİM İLKELERİ

(1) Hükümlü ve tutukluların maddî ve manevî kalkınmaları için eğitim ve öğretim faaliyetlerinin gerekliliği ve yararı bütün dünyaca kabul edilmiştir. Bu faaliyetler, en etkili iyileştirme aracı olduğu kadar, kurum rejiminin gerektirdiği disiplin ve düzene en iyi uyan yaşayış sistemidir.

(2) Eğitime yönelik çalışmalardan beklenen; hükümlü ve tutukluların doğru davranış, tutum ve alışkanlıkları benimseyerek, yeniden suç işlemelerini önleyecek ahlâkî değerler kazanmalarını sağlamak, kurum hayatını normal hayata yakınlaştırarak, bu kişilerin salıverilmelerinden sonra topluma uyumlarını kolaylaştırmak ve dış olaylara, tahriklere karşı sabırlı, dayanıklı ve soğukkanlı hâle getirmektir.

(3) Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesinin R (89) 12 sayılı "Ceza İnfaz Kurumlarındaki Eğitim" konulu tavsiye kararı ile ceza infaz kurumlarındaki eğitim hakkında üye devletlerce benimsenmesi önerilen aşağıdaki temel ilkelere uyulur;

a) Bütün hükümlü ve tutukluların, meslekî eğitim, yaratıcı ve kültürel faaliyetler, bedensel eğitim, spor, sosyal eğitim ve kütüphane tesislerini ihtiva edecek şekilde tasarlanmış bir eğitime sahip olması sağlanacaktır.

b) Hükümlü ve tutuklulara verilecek eğitimin, dış dünyada aynı yaş gruplarına sağlanan eğitimle aynı olması sağlanacak ve öğrenme fırsatlarının alanı olabildiğince geniş tutulacaktır.

c) Ceza infaz kurumlarında eğitim; kişinin sosyal, ekonomik ve kültürel şartlarını akılda tutarak onu bir bütün hâlinde geliştirmeyi hedefleyecektir.

4. ÜNİTE

CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ'NÜN CEZA İNFAZ KURUMLARI KÜTÜPHANE VE KİTAPLIK YÖNERGESİ

Yürürlüğe Giriş Tarihi: 12.7.2005 tarihli Bakan Oluru ile Yürürlüğe girmiş olup Resmî Gazete'de yayımlanmamıştır.

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç: –Madde 1

Bu Yönergenin amacı; ceza infaz kurumlarında bulunan hükümlü ve tutukluların, Atatürk İnkılap ve ilkelerine, Anayasanın başlangıcında ifadesini bulan Atatürk milliyetçiliğine bağlı, kanunlara saygılı, vatan ve milletini seven, millî, ahlâki ve insanî değerlerle donatılmış, demokrasi ilkelerini benimsemiş ve hür düşünceye, sorumluluk duygusuna, hoş görüye sahip olarak yeniden topluma kazandırılmalarına, millî ve sosyal hayata intibak edecek şekilde hazırlanmalarına ve boş zamanlarını okuyarak değerlendirmelerine, eğitim müfredat programlarından beklenen sonuca ulaşılmasına yardımcı olmaktır.

Kapsam: –Madde 2

Bu Yönerge, ceza infaz kurumlarında birer kütüphane veya kitaplık kurulması, bunların kuruluş ve idaresi, donatılması, işleyişi, kütüphane veya kitaplıklardan yararlanma şekilleri ile ilgili esas ve usulleri kapsar.

Dayanak: –Madde 3

Bu Yönerge, 13/12/2004 tarih ve 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanunun 61 ve 88 inci maddeleri ile 29/03/1984 tarih ve 2992 sayılı Adalet Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulü Hakkında Kanunun 11 ve 30 uncu maddelerine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar: –Madde 4

Bu Yönergede, geçen;

Bakan : Adalet Bakanını,

Bakanlık : Adalet Bakanlığını,

Genel Müdür : Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürünü,

Genel Müdürlük : Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğünü,

Ceza İnfaz Kurumları : Kapalı, yüksek güvenlikli kapalı, kadın kapalı, çocuk kapalı, gençlik kapalı, açık, gözlem ve sınıflandırma merkezleri ile çocuk eğitimevlerini,

Yayın : Her türlü edebî, bilimsel, kültürel veya dini alanda; yazılı, görsel, işitsel, yerli, yabancı, süresiz veya süreli eserleri, ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Kitaplık ve Kütüphanelerin Kuruluşu ve Hizmetleri

Kuruluş ve Hizmetler: –Madde 5

Hükümlü ve tutukluların boş zamanlarını okuyarak değerlendirmek, eğitim ve iyileştirme çalışmaları ile ulaşılması hedeflenen amaçların gerçekleştirilmesini kolaylaştırmak ve pekiştirmek, ceza infaz kurumunda görevli personel için gerekli eğitim ve iyileştirme çalışmalarında, ihtiyaç duyulan kaynakları hazır halde bulundurmak maksadı ile müdürü bulunan ceza infaz kurumlarında birer kütüphane, diğer ceza infaz kurumlarında ise birer kitaplık kurulur.

Kütüphane ve kitaplıklar; hükümlü ve tutukluların, Yönergenin amaçları doğrultusunda uygun hizmetleri ifa eder.

CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ'NÜN 01/01/2006 TARİH VE 51 SAYILI GENELGESİNE GÖRE "ÇOCUK HÜKÜMLÜ VE TUTUKLULARIN ÖRGÜN VE YAYGIN EĞİTİMLERİ

5. ÜNİTE

GENELGE

No: 51

13/12/2004 tarihli ve 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun gereğince, çocuk eğitimevlerinde ve çocuk kapalı ceza infaz kurumlarında kalmakta olan hükümlü ve tutukluların örgün ve yaygın eğitimlerine devam etmelerine ait usul ve esaslar ile akademik veya mesleki eğitimlerine devam eden çocukların başka kurumlara sevkleri sırasında yapılacak işlemlere ilişkin usul ve esasları göstermek, mevzuatın uygulanmasını kolaylaştırmak ve uygulamada ortaya çıkan sorunları gidermek amacıyla bu Genelge hazırlanmıştır.

BİRİNCİ BÖLÜM

Eğitim- Öğretim

Çocuk Hükümlü ve Tutukluların Örgün ve Yaygın Eğitimleriyle İlgili Olarak Yapılacak İşlemler

(1) Örgün eğitimlerine devam ederken tutuklanarak ya da özgürlüğü bağlayıcı ceza alarak kurumlarımıza gelen çocukların eğitim-öğretimlerinin kesintiye uğramaması için, yapılacak işlemlerin belli bir sistem içinde gerçekleştirilmesi ve uygulama birliğinin sağlanması gerekli görülmüştür.

(2) Öğrenimlerine devam ederken kurumlarımıza gelen çocukların, eğitim- öğretim ve sınav haklarını kullanabilmeleri, salıverilmeleri ya da eğitimevlerine nakledilmeleri halinde, okullarına kaldıkları yerden devam edebilmelerini sağlamak amacıyla, Ek 1 de yer alan, Millî Eğitim Bakanlığı'nın 05.02.2004 tarih 974 sayı ve 2004 / 06 numaralı genelgesine göre işlem yapılacaktır.

(3) Aşağıda belirtilen işlemler ve kurumda sürdürülen diğer tüm eğitim - öğretim çalışmalarının süresi içinde yerine getirilebilmesi amacıyla; Millî Eğitim Bakanlığı tarafından hazırlanan ve

her öğretim yılı başında Millî Eğitim Müdürlüklerine gönderilen çalışma takviminin bir örneği kurumda bulundurulacak; sınav başvuruları, kayıt işlemleri gibi eğitim-öğretimle ilgili tüm uygulamalar bu takvim çerçevesinde gerçekleştirilecektir.

(4) Millî Eğitim Bakanlığı'nın ilgili genelgesi ile uyumlu olarak kurumlarımız tarafından yerine getirilmesi gereken hususlar aşağıda belirtilmiştir.

a) Örgün eğitimlerine devam ederken kurumlarımıza gelen çocuklarla, ilgili her türlü işlemler kurum öğretmeni, bulunmaması halinde ise eğitimle ilgili çalışmaları yürütmekle görevli personel sorumluluğunda gerçekleştirilecektir. Belirtilen personele bu iş ve işlemler sırasında ihtiyaç duyabileceği şehir içi ya da şehirlerarası telefon ve faks imkânı, kurum dışındaki çalışmaları gerçekleştirmek üzere araç tahsisi gibi her türlü yardım ve kolaylık, kurum en üst amiri tarafından sağlanacaktır.

b) Ek -2 de bulunan " Öğrenci Bilgi Formu "; okulun adı, ili, ilçesi, öğrencinin adı-soyadı, doğum yeri ve tarihi, sınıfı ve şubesi ile ilgili bölümleri doldurularak, öğrencinin kuruma gelişini takip eden **en geç üç gün** içinde, devam ettiği okulun bağlı bulunduğu il ya da ilçe millî eğitim müdürlüğüne iletilecektir. İlgili okul müdürlüğünden gelen cevabî yazı ve eklerinin birer örneği Genel Müdürlüğümüze gönderilecektir.

c) Ortaöğretim öğrencilerinden; 9 uncu sınıfa devam edenlerden ortalama yükseltme sınavlarına katılmak isteyenlerin sınava girecekleri derslerin belirlenmesinde kurum öğretmeni gerekli rehberliği yapacaktır. Öğretmen bulunmayan kurumlarımızda bu derslerin seçilmesi için öğrencinin okulu ile işbirliği yapılacak ve çocuk bilgilendirilecektir. 10, 11 veya 12 nci sınıfa devam edenlerden **sorumluluk sınavlarına** girmesi gerekenlerin sorumlu oldukları dersler öğrencilere bildirilecektir.

HÜKÜMLÜ VE TUTUKLULARIN ÖDÜLLENDİRİLMESİ HAKKINDA YÖNETMELİK

6. ÜNİTE

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç: –Madde 1

(1) Bu Yönetmeliğin amacı, ceza infaz kurumlarında bulunan hükümlü ve tutukluların ödüllendirilmesine ilişkin usul ve esaslar ile bu ödüllerden yararlanmanın kapsam ve şartlarını düzenlemektir.

Kapsam: –Madde 2

(1) Bu Yönetmelik, ceza infaz kurumlarında bulunan tüm hükümlü ve tutukluları kapsar.

Dayanak: –Madde 3

(1) Bu Yönetmelik, 13/12/2004 tarihli ve 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanunun 51 inci maddesine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar: –Madde 4

(1) Bu Yönetmelikte geçen;

a) Bakanlık: Adalet Bakanlığını,

b) Genel Müdürlük: Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğünü,

c) Kanun: 13/12/2004 tarihli ve 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanunu,

ç) Kurul: İdare ve Gözlem Kurulunu,

d) Kurum: Kapalı ve açık ceza infaz kurumları ile çocuk eğitimevlerini,

ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Ödüllendirmeye İlişkin Temel İlkeler ve Denetim

Temel ilkeler: –Madde 5

(1) Bu Yönetmeliğin uygulanması ile ilgili olarak aşağıdaki ilkelere uyulur:

a) Hükümlü ve tutukluların ödüllendirilmesi ile ulaşılmak istenen temel amaç; bu kişilerin yeniden sosyalleşmesini sağlamak suretiyle insan haklarına saygılı, hukukî ve toplumsal kurallara bağlı bireyler olmalarını teşvik etmektir.

b) Hükümlü ve tutuklulara; ırk, dil, din, mezhep, milliyet, renk, cinsiyet, felsefî inanç, millî veya sosyal köken ve siyasî görüşleri ile ekonomik güçleri ve diğer toplumsal konumları yönünden ayırım yapılamaz ve sırf bu nedenlerle ayrıcalık tanınmaz.

c) Hükümlü ve tutuklulara ödül verilirken bunların bir hak değil, teşvik esaslı ayrıcalık olarak verilebileceği göz ardı edilemez.

ç) Hükümlü ve tutuklulara; işledikleri suçun türü, koşullu salıverilme tarihi, kişisel özellikleri ve ihtiyaçları, bedensel ve psikolojik yapısı, eğitim durumu ve mesleği göz önünde bulundurularak en uygun ödül verilir ve bu karar ilgiliye bildirilir.

d) Ödüllendirmede; kurumun fizikî yapısı, personel sayısı, malî ve sosyal imkânları ile mevcut doluluk durumu dikkate alınır.

e) Hükümlü ve tutuklulara, gerekli şartları taşımaları hâlinde aynı anda birden fazla ödül verilebilir.

f) Aynı odada kalan veya ortak etkinliklere katılan hükümlü ve tutuklulara, gerekli şartları taşımaları hâlinde birlikte yararlanabilecekleri bir ödül verilebilir.

g) Hükümlü ve tutuklular hakkında disiplin soruşturmasına başlanması veya ödüllendiri-

BAKANLAR KURULU KARARI

Karar Sayısı : 2007/12226

Ekli "Adalet Bakanlığı Ders ve Ek Ders Saatlerine İlişkin Karar"ın yürürlüğe konulması; Adalet Bakanlığının 16/5/2007 tarihli ve 41771 sayılı yazısı üzerine, 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 89 uncu maddesine göre, Bakanlar Kurulu'nca 21/5/2007 tarihinde kararlaştırılmıştır.

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç: –Madde 1

(1) Bu Kararın amacı; Adalet Bakanlığının merkez ve taşra teşkilatı bünyesinde düzenlenen hizmet içi eğitim faaliyetleri ile Ceza ve Tevkifleri Genel Müdürlüğüne tahsis edilen kadrolarda görev yapan yönetici, öğretmen, kadrolu eğitim uzmanı ve diğer görevlilerin aylık ve ek ders ücreti karşılığında okutacakları ve okutmuş sayılacakları haftalık ders saatlerinin sayısını, ders görevi alacakların niteliklerini ve diğer hususlara ilişkin usul ve esasları düzenlemektir.

Kapsam: –Madde 2

(1) Bu Karar; Adalet Bakanlığının merkez ve taşra teşkilatı bünyesinde düzenlenen hizmet içi eğitim faaliyetleri ile Ceza ve Tevkifleri Genel Müdürlüğünde uygulanan eğitim, öğretim, denetim, gözetim ve iyileştirme faaliyetlerini kapsar.

Hukuki dayanak: –Madde 3

(1) Bu Karar; 14/7/1965 tarihli ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 89 uncu maddesi; 13/12/2004 tarihli 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanunun 70, 75, 76 ve 88 inci maddeleri; 14/6/1973 tarihli 1739 sayılı Milli Eğitim Temel Kanununun 2, 7 ve 40

ıncı maddeleri ve 3/7/2005 tarihli ve 5402 sayılı Denetimli Serbestlik ve Yardım Merkezleri ile Koruma Kurulları Kanununun verdiği yetkiye dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar: –Madde 4

(1) Bu Kararda geçen;

a) Aylık karşılığı ders görevi: Kurumda ders görevi verilen kadrolu eğitim uzmanı ve öğretmenlerin aylık karşılığında okutmak zorunda oldukları ders saatlerini,

b) Bakanlık: Adalet Bakanlığını,

c) Denetim ve gözetim: Şüpheli, sanık, tutuklu ve hükümlülerin yükümlülüklerine uyup uymadıklarının belirlenmesi için toplum içinde izlenmeleri ve toplumla bütünleşmeleri açısından ihtiyaç duydukları her türlü hizmet, program ve kaynakların tespit edilmesi, haklarında rapor düzenlenmesi, görüşme yapılması, psiko-sosyal müdahale ve rehberlik amacıyla kurum içinde ve kurum dışında yapılan çalışmaları,

ç) Ders niteliğinde iyileştirme görevi: Ceza ve infaz kurumlarında görev yapan yönetici, rapor hazırlama yetkisi verilen personel, eğitim sertifikalı kurum personeli ve meslek elemanlarının yönetim, eğitim, öğretim, psiko-sosyal çalışmalar, rehberlik, denetim ve gözetim gibi etkinlikleri ile benzeri hizmetleri karşılığı verilen haftalık ücretli ek ders saatlerini,

d) Eğitici ve öğretici: Öğretmen ve eğitimci, emekli öğretmen ve öğretmen adayı ile fakülte veya yüksekokul mezunu Diyanet İşleri Başkanlığı personelinin, özel ve resmî kuruluşların usta, teknisyen ve mühendis gibi eğitici ve öğretici personelinin, serbest çalışan sanatkar, zanaatkar ve meslek sahibini,

e) Eğitim sertifikalı kurum personeli: Ceza ve Tevkifleri Genel Müdürlüğü tarafından düzenlenen eğitim semineri sonucunda başarılı olarak sertifika almaya hak kazanan ve kurumda

ADALET BAKANLIĞI İLE DİYANET İŞLERİ BAŞKANLIĞI İŞ BİRLİĞİ PROTOKOLÜ

8. ÜNİTE

AMAÇ: –Madde 1

Bu protokolün amacı;

- Ceza infaz kurumları ve çocuk eğitimevlerin-
de hükümlü ve tutuklulara,
- Denetimli serbestlik tedbiri altında bulunan
hükümlülere, TCK 191. Maddesi kapsamında
tedavisine karar verilmiş olan yükümlülere ve
müdürlüklere müracaat etmiş mağdurlara.

Din hizmetleri, din eğitimi, manevi danışmanlık
ve rehberlik faaliyetleri sunulması, toplumda suç
işleme oranının azaltılması ve yeniden suç işlen-
mesinin önlenmesi ile tutuklu ve hükümlülerin,
dini ve ahlaki duygularını geliştirerek yeniden
topluma kazandırılması amacıyla yapılacak iş-
lere ilişkin usul, esas ve yükümlülükleri belirle-
mektedir.

KAPSAM: –Madde 2

Protokol, yukarıda belirlenen amaçlar doğrultu-
sunda yapılacak iş birliğinin esas ve usullerini
belirler, Bakanlık ile Başkanlığın merkez ve taşra
teşkilâtını kapsar.

DAYANAK: –Madde 3

Bu protokol;

5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı
Hakkında Kanun, Ceza ve İnfaz Kuramlarının
Yönetimi ile Ceza ve Güvenlik Tedbirleri Hak-
kında Tüzük ve 5402 sayılı Denetimli Serbestlik
Hizmetleri Kanunu ile 633 sayılı Diyanet İşleri
Başkanlığı Kuruluş ve Görevleri Hakkında Ka-
nun dayanak alınarak hazırlanmıştır.

TANIMLAR: –Madde 4

Bu protokole geçen,

Bakanlık : Adalet Bakanlığını

Başkanlık : Diyanet İşleri Başkanlığını

Kurum : Ceza İnfaz kurumları, çocuk eğitimev-
leri ve denetimli serbestlik müdürlüklerini,

Manevi Rehberlik Birimi: Ceza infaz kurum-
larında eğitim ve iyileştirmeden sorumlu ikinci
müdürün, denetimli serbestlik müdürlüklerinde
ise müdür veya görevlendireceği idarecinin gö-
zetiminde din hizmetleri, din eğitimi, manevi da-
nışmanlık ve rehberlik faaliyetlerini yürütmekten
sorumlu olacak birimi,

Başkanlık personeli:

Kuramlarda; mülki amir onayıyla haftada en
fazla 4 (dört) gün olmak üzere görevlendirilen;

a) Vaizleri,

b) Merkez ve taşra personelini,

c) a ve b maddelerinde belirtilen kadroların her-
hangi birinden emekli olup da Başkanlık/Müftü-
lükçe görevlendirilmesi uygun görülenleri,

Manevi Rehberlik Faaliyeti: Din hizmetleri,
din eğitimi, manevi danışmanlık ve rehberlik
faaliyetleri sunulması, din ve ahlak bilgisi der-
sini, ayda **en az** bir kez verilecek konferans ve
seminerleri, Kur'an-ı Kerim ve hafızlık eğitimi,
ceza infaz kurumlarında koğuş/oda ziyaret/soh-
betlerini, hükümlü ve tutuklular ile denetimli ser-
bestlik müdürlüklerindeki hükümlü, mağdurlara
yönelik manevi temelli görüşmeleri, dini yayınlar
hakkında görüş bildirme, hedef kitlelerin manevi
ve ahlaki gelişimi için yapılacak her türlü eğitsel,
sosyal, kültürel ve rehberlik faaliyetlerini ifade
eder.

YETKİ VE SORUMLULUK: –Madde 5

Bu Protokolün tarafları Adalet Bakanlığı ile Di-
yanet İşleri Başkanlığı'dır.

Madde 6- Bu Protokolün yürütülmesinde taraflar
eşit derecede sorumludur. Protokolde yer alan
hükümlere işlerlik kazandırmak amacıyla; mer-
kezde Bakanlık ile Başkanlık, taşrada gözetim
ve denetim görevi bulunan Cumhuriyet savcıla-

CEZA İNFAZ KURUMLARINDA HÜKÜMLÜ VE TUTUKLU OLARAK BULUNAN ADAYLARIN ÖLÇME, SEÇME VE YERLEŞTİRME MERKEZİ BAŞKANLIĞI (ÖSYM) TARAFINDAN YAPILAN SINAVLARA BAŞVURUSU, SINAVA ALINMASI VE SINAV GÖREVLİLERİNİN GÖREV VE İŞLEMLERİ HAKKINDA PROTOKOL

9.
ÜNİTE

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç Kapsam ve Taraflar

: -Madde 1

(1) Bu Protokolün amacı ceza infaz kurumlarında hükümlü ve tutuklu olarak bulunan adayların ÖSYM tarafından yapılacak sınavlara başvuruları, sınavlara alınmaları ile sınava görevli olarak atanmaların, görevlerini ifası sırasında sınav güvenliğinin sağlanması doğrultusunda tüm ceza infaz kurumlarında ortak standartların teminini, Adalet Bakanlığı ve İçişleri Bakanlığı ile Ölçme, Seçme ve Yerleştirme Merkezi (ÖSYM) Başkanlığı arasındaki işbirliğinin, görev dağılımının düzenli ve etkili bir şekilde yürütülmesini sağlamaktır.

: -Madde 2

(1) Bu Protokol, sınav merkezi olan ceza infaz kurumlarında sınava alınacak hükümlü ve tutuklular ile Yedek Sınav Evrakı Yönetim Merkezinin (YSYM) de sınava alınacak hükümlü ve tutukluların durum ve koşullarını (belgelendirilen engel ve özür durumu ile uzun süreli tedavi gerektiren sağlık koşulları), ceza infaz kurumlarında sınavların uygulanması sürecinde güvenlik ve sınav hizmetlerini kapsar.

: -Madde 3

(1) Bu Protokolün tarafları; Adalet Bakanlığı, İçişleri Bakanlığı ve Ölçme Seçme ve Yerleştirme Merkezi (ÖSYM) Başkanlığıdır.

İKİNCİ BÖLÜM

Ceza İnfaz Kurumlarında Başvuru Merkezi Oluşturulması, Aday Başvurularının Alınması, Ceza İnfaz Kurumunda Sınav Listesi Belirlendikten Sonra Gelen Hükümlü ve Tutukluların Durumu: -Madde 4

(1) Adalet Bakanlığı, tüm ceza infaz kurumlarını ve Başvuru Merkezi Görevlisini ÖSYM'ye bildirir.

(2) ÖSYM, Adalet Bakanlığı tarafından bildirilen ceza infaz kurumlarını başvuru merkezi olarak; görevliyi ise BGM olarak tanımlar.

(3) Yeni açılan ceza infaz kurumları ve görevli değişiklikleri, Adalet Bakanlığı tarafından ivedilikle ÖSYM'ye bildirilir. Bu bildirimlere göre ÖSYM, gerekli düzenlemeyi yapar.

(4) Başvuru koşulları dâhil sınava ilişkin ayrıntılı bilgi, ilgili sınavın kılavuzunda yer alır. Sınav kılavuzu başvuru tarihlerinde ÖSYM'nin internet sayfasında yayımlanır. Başvuru Merkezi görevlisi tarafından sınav kılavuzunda belirtilen usul ve esaslar doğrultusunda, hükümlü ve tutuklu adayların başvuruları alınır. Ceza infaz kurumlarından başvuru yapan adaylar ilgili sınavın kılavuzunda belirtilen esaslara göre sınav ücretlerini yatırır ve başvurularını kendi ceza infaz kurumlarındaki başvuru merkezi aracılığı ile yapar.

(5) Başvuru merkezi görevlisi, ilgili sınavın başvuru süresince sadece resmi mesai saatleri içinde başvuru alabilir.

(6) Başvuruda aday tarafından ibraz edilmesi gereken belgeler, başvuru merkezi görevlisi tarafından kontrol edildikten sonra başvuru alınır, ilgili belge/belgeler, başvuru merkezi görevlisi tarafından dosyalanır ve bir takvim yılı saklanır. ÖSYM tarafından talep edildiğinde ÖSYM'ye gönderilir.

(7) Gerekli hallerde, başvuru süresi tamamlandıktan sonra başvuruda bulunan hükümlü ve

Taraflar: –Madde 1

Bu Protokolün tarafları Adalet Bakanlığı ile Millî Eğitim Bakanlığı'dır.

Tarafların her türlü tebligat ve haberleşme adresleri aşağıdaki gibidir.

Tanımlar ve Kısaltmalar: –Madde 2

Bu Protokolde geçen;

AB: Adalet Bakanlığını,

MEB: Millî Eğitim Bakanlığını,

CTEGM: Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğünü,

İYK: Ceza İnfaz Kurumları ile Tutukevleri İşyurtları Kurumunu,

HBÖGM: Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğünü,

MEB BIDB: Millî Eğitim Bakanlığı Bilgi İşlem Dairesi Başkanlığını,

MEB PGM: Millî Eğitim Bakanlığı Personel Genel Müdürlüğünü,

MTEGM: Mesleki ve Teknik Eğitim Genel Müdürlüğünü,

OGM: Ortaöğretim Genel Müdürlüğünü,

ÖDSHGM: Ölçme, Değerlendirme ve Sınav Hizmetleri Genel Müdürlüğünü,

ÖERHGM: Özel Eğitim ve Rehberlik Hizmetleri Genel Müdürlüğünü,

TEGM: Temel Eğitim Genel Müdürlüğünü,

İ MEM: İl Millî Eğitim Müdürlüğünü,

CİK: Ceza İnfaz Kurumlarını,

DSM: Denetimli Serbestlik Müdürlüklerini,

İşyurdu: Hükümlü ve tutukluların meslek ve sanatlarını koruyup geliştirmek veya onlara bir meslek ve sanat öğretmek, bu suretle üretilen

ekonomik değerleri pazarlamak için ceza infaz kurumları ile tutukevleri bünyesinde oluşturulan tesis, atölye ve benzeri üniteleri,

HEM: Halk Eğitimi Merkezlerini,

MEM: Mesleki Eğitim Merkezlerini,

RAM: Rehberlik ve Araştırma Merkezlerini,

AÖO: Açık Öğretim Okullarını,

Lise: Sınavsız öğrenci alan Anadolu lisesini,

Çocuk: 3-6 (üç-altı) yaş grubu annesinin yanında kalanlar ile 12-18 (on iki-on sekiz) yaş grubundaki bireyi,

Genç: 18 (on sekiz) yaşını bitirmiş olup da 21 (yirmi bir) yaşını doldurmamış bireyi,

E-Yaygın Sistemi: Hayat boyu öğrenme kurumları tarafından sürdürülen eğitim faaliyetlerine ilişkin iş ve işlemlerin elektronik ortamda yürütüldüğü ve kayıtlarının tutulduğu sistemi,

E-mesem: Mesleki eğitim merkezleri programı uygulayan okullardaki kalfalık, ustalık ve usta öğreticilik eğitimi alanların iş ve işlemlerinin elektronik ortamda yürütüldüğü ve bilgilerin muhafaza edildiği sistemi,

UYAP: Ulusal Yargı Ağı Bilişim Sistemini,

MEMP: Mesleki Eğitim Merkezi Programını,

Kurs: Protokol kapsamında açılan kursları,

Kursiyer: Kurslara katılan kişiyi,

Kurs Bitirme Belgesi: Kursları başarıyla tamamlayanlara verilen belgeyi,

Katılım Belgesi: Başarı değerlendirmesi yapılmayan, kurumlar tarafından düzenlenen eğitim faaliyetine katılanlara verilen belgeyi,

H/T: Hükümlü / tutukluyu,

ifade eder.

GÖZLEM VE SINIFLANDIRMA MERKEZLERİ İLE HÜKÜMLÜLERİN DEĞERLENDİRİLMESİNE DAİR YÖNETMELİK

11. ÜNİTE

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç ve kapsam: –Madde 1

(1) Bu Yönetmeliğin amacı, gözlem ve sınıflandırma merkezlerinin görev ve çalışmaları ile infaz sürecinin her aşamasında hükümlüler hakkında yapılması gereken gözlem ve sınıflandırma ile uygulanan iyileştirme programlarına göre iyi hâl değerlendirmelerinin yapılmasına dair usul ve esasları düzenlemektir.

(2) Bu Yönetmelik, ceza infaz kurumlarında bulunan hükümlülerin gözlem ve sınıflandırmalarının yapılması, durumlarına uygun kurumlara dağıtılması ve uygulanan iyileştirme faaliyetleri ile tutum ve davranışları sonucunda haklarında iyi hâl değerlendirmelerinin yapılması ile ilgili hükümleri kapsar.

Dayanak: –Madde 2

(1) Bu Yönetmelik, 13/12/2004 tarihli ve 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanununun 13 üncü ve 89 uncu maddelerine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar: –Madde 3

(1) Bu Yönetmelikte geçen;

a) Artık dönem: Hükümlünün açık ceza infaz kurumuna ayrılma, kalan cezasını denetimli serbestlik tedbiri altında infaz etme veya ceza infaz kurumundan doğrudan koşullu salıverilme tarihi itibarıyla altı aylık son değerlendirme döneminin tamamlanmadığı dönemleri,

b) Bakanlık: Adalet Bakanlığını,

c) Bireyselleştirme: Hükümlünün kendisini tanıması, anlaması, bireysel özelliklerinin, ilgi ve yeteneklerinin farkına varması, kendine ilişkin kararlar ve sorumluluklar alması, beklentiler

oluşturması sürecini kapsayan çalışmaların bütününü,

ç) Ceza infaz kurumu: Kapalı, yüksek güvenlikli kapalı, kadın kapalı, çocuk kapalı, gençlik kapalı, açık ceza infaz kurumları ile gözlem ve sınıflandırma merkezleri ve çocuk eğitimevlerini,

d) Değerlendirme dönemi: Hükümlünün ceza infaz kurumuna kabulü sonrasında idare ve gözlem kurulunca ilk gözlem kararının alındığı tarih ile başlayan her bir altı aylık dönemi,

e) Genel Müdürlük: Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğünü,

f) Gelişim değerlendirme raporu: Hükümlünün tanınması, davranışlarının değerlendirilerek hakkında uygulanacak rejimin belirlenmesi, kişinin durumuna uygun ceza infaz kurumuna ayrılması, infazın bireyselleştirilmesi, iyileştirme programlarına katılması, hükümlülük süresi içerisinde davranışlarının izlenmesi ve hükümlü hakkındaki iyi hâl değerlendirmesine dayanak oluşturması amacıyla ceza infaz kurumunda kalma süresi altı aydan fazla olan hükümlüler hakkında düzenlenen ve gelişim puanlamasını içeren belgeyi,

g) Gözlem: Hakkında uygulanacak infaz rejiminin ve iyi hâlliliğin belirlenebilmesi amacıyla gerekli inceleme, araştırma ve değerlendirmenin yapılabilmesi için hükümlünün izlenmesini,

ğ) Gözlem ve sınıflandırma merkezi: Hükümlülerin gözlem, sınıflandırma ve değerlendirmelerinin yapıldığı merkezleri veya ceza infaz kurumlarının bu hizmete ayrılan bölümlerini,

h) Gözlem değerlendirme raporu: Hükümlünün tanınması, davranışlarının değerlendirilerek hakkında uygulanacak rejimin belirlenmesi, kişinin durumuna uygun ceza infaz kurumuna ayrılması, infazın bireyselleştirilmesi, iyileştirme programlarına katılması, hükümlülük süresi içerisinde davranışlarının izlenmesi ve hükümlü hakkındaki iyi hâl değerlendirmesine dayanak

BİRİNCİ BÖLÜM

Genel Hükümler ve Temel İlkeler

Amaç: –Madde 1

(1) Bu Yönergenin amacı, ceza infaz kurumlarında kullanılacak defter ve belgeler ile bunların kayıtlarına ait usul ve esasları düzenlemektir.

Kapsam: –Madde 2

(1) Bu Yönerge, ceza infaz kurumlarında kullanılacak defter ve belgeleri kapsar. Dayanak

MADDE 3- (1) Bu Yönerge, 29/03/1984 tarihli ve 2992 sayılı Adalet Bakanlığının Teşkilât ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulü Hakkında Kanun'un 30'uncu maddesine ve 06/04/2006 gün ve 26131 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Ceza İnfaz Kurumlarının Yönetimi ile Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Tüzük hükümlerine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar: –Madde 4

(1) Bu Yönerge' de geçen;

Ceza infaz kurumları : Kapalı,Yüksek Güvenlikli Kapalı, Kadın Kapalı, Çocuk Kapalı, Gençlik Kapalı, Açık, Çocuk Eğitimevi, Gözlem ve Sınıflandırma Merkezleri ile Tutukevlerini,

Kurum : Ceza infaz kurumlarını, ifade eder.

Temel ilke: –Madde 5

(1) Ceza infaz kurumlarında kullanılan defter ve belgeler, mevzuatta belirlenen esaslara uygun olarak ve kayıtların tamamı belgelendirilebilir şekilde, işlemleri doğrulayıcı, güvenilir, şeffaf ve süreklilik gösterecek biçimde düzenlenir.

İKİNCİ BÖLÜM

Ceza İnfaz Kurumlarında Kullanılacak
Defter ve Belgeler

Kullanılacak defter ve belgelerin sınıflandırılması: –Madde 6

(1) Kurumlarda, aşağıdaki sınıflandırmaya uygun defterler kullanılır.

Genel idare ve infaz işleriyle ilgili defterler,

Genel idare ve infaz işleriyle ilgili belgeler,

İşyurtlarıyla ilgili defterler,

İşyurtlarıyla ilgili belgeler,

Genel idare ve infaz işleriyle ilgili defterler: –Madde 7

(1) Genel idare ve infaz işleriyle ilgili olarak aşağıda belirtilen defterler düzenlenir.

Hükümlü ve tutuklulara ait kayıtların yapıldığı defterler:

- Hükümlü kayıt defteri. (Örnek Nu. A-1)

- Tutuklu kayıt defteri. (Örnek Nu. A- 2)

- Hükümlü salıverilme defteri. (Örnek Nu. A-3)

- Hükümlü izin defteri. (Örnek Nu. A- 4)

- Sayım defteri. (Örnek Nu. A-5)

- Hükümlü ve tutuklulara ait iaaşe bedeli takip defteri. (Örnek Nu. A-6)

- Hükümlü ve tutukluların emanete alınan kişisel paralara ait kasa defteri. (Örnek Nu. A-7)

- Emanet para ve kıymetli eşya kayıt defteri. (Örnek Nu. A-8)

- Hükümlü ve tutuklu öğrenci kütük defteri. (Örnek Nu. A-9)

Hediye kayıt defteri. (Örnek Nu. A-10)

2. test

CEZA İNFAZ KURUMLARINDA KULLANILACAK DEFTER VE BELGELER İLE BUNLARIN DÜZENLENMESİNE DAİR YÖNERGE

1. Ceza İnfaz Kurumlarında Kullanılacak Defter ve Belgeler İle Bunların Düzenlenmesine Dair Yönergeye göre hükümlü salıverilme defterinin birinci bölümüne aşağıda verilen bilgilerden hangisi yazılmaz?

- A) Hükümlünün sicil numarası
- B) Hükümlünün T.C. kimlik numarası
- C) Hükümlünün doğum tarihi ve doğum yeri
- D) Hükümlünün eğitim seviyesi

2. Ceza İnfaz Kurumlarında Kullanılacak Defter ve Belgeler İle Bunların Düzenlenmesine Dair Yönergeye göre Nöbet cetveli ile ilgili aşağıda verilen bilgilerden hangisi yanlıştır?

- A) Nöbet cetveli sorumlu infaz ve koruma başmemuru tarafından hazırlanır.
- B) Cetveller, kurum en üst amirince onaylandıktan sonra uygulanır.
- C) Cetveller, güvenlik ve gözetim servisinde aylık olarak hazırlanan dosyalarda teftiş ve denetimlere hazır şekilde saklanır.
- D) Bu cetvele, vardiyalarda görevli olan ve Örnek D-1 Numaralı çizelgede gösterilen nöbetçiler ile vardiyalarda görevli olmadığı halde normal mesai saatleri içerisinde nöbet görevi bulunan personel ve nöbet yerleri kaydedilir.

3. Ceza İnfaz Kurumlarında Kullanılacak Defter ve Belgeler İle Bunların Düzenlenmesine Dair Yönergeye göre Tahsilat makbuzu ile ilgili aşağıda verilen bilgilerden hangisi yanlıştır?

- A) Tahsilat makbuzu, cilt şeklinde olup, üç nüsha olarak düzenlenir.
- B) Birinci nüsha ise adına tahsilatın yapıldığı hükümlü veya tutukluya verilir.
- C) Hükümlü ve tutukluların kuruma geldiklerinde üzerlerinde bulunan veya kurumda kaldıkları süre içerisinde işyurdu çalışma ücreti olarak tahakkuk eden ya da ziyaret, banka ve posta yoluyla edinilen kişisel paralarının kayıt altına alınması sırasında düzenlenen makbuzdur.
- D) Üçüncü nüsha, teftiş ve denetimlere hazır şekilde saklanmak üzere ciltte bırakılır.

4. Ceza İnfaz Kurumlarında Kullanılacak Defter ve Belgeler İle Bunların Düzenlenmesine Dair Yönergeye göre aşağıdakilerden hangisi Hurda ve her türlü atık satış bedelleri kayıt defterinin ikinci bölümünde yer alan bilgilerden biri değildir?

- A) Sıra numarası
- B) Banka dekontunun tarih ve numarası
- C) Hurdanın cinsi
- D) Havale edilen tutar

5. Ceza İnfaz Kurumlarında Kullanılacak Defter ve Belgeler İle Bunların Düzenlenmesine Dair Yönergeye göre ceza infaz kurumlarında kullanılan defter ve belgeler aşağıdaki ilkelere göre düzenlenmez?

- A) Süreklilik
- B) Güvenilir
- C) Şeffaf
- D) Durağan

BİRİNCİ BÖLÜM**Amaç, Kapsam, Taraflar, Tanımlar****Amaç:** –Madde 1

(1) Bu Protokol, Adalet Bakanlığı Ceza ve Tevkifleri Genel Müdürlüğü ile Anadolu Üniversitesi Rektörlüğü iş birliğinde, ceza infaz kurumlarında bulunan tutuklu ve hükümlülere; Anadolu Üniversitesi açıköğretim sistemine göre öğretim yapan fakültelerin bölümlerine kayıtlarından mezuniyete kadar olan süreçteki işlemlerin takibini ve bu amaçla tüm ceza infaz kurumlarında ortak standartların oluşturulmasını ve akademik, sosyal, kültürel ve mesleki bakımdan iyileştirilmelerini amaçlamaktadır.

Kapsam: –Madde 2

(1) Protokol, Adalet Bakanlığı Ceza ve Tevkifleri Genel Müdürlüğü ile Anadolu Üniversitesi Rektörlüğü iş birliğinde, ceza infaz kurumlarında bulunan tutuklu ve hükümlülere yönelik her türlü eğitim ve öğretim faaliyetini kapsar.

Taraflar: –Madde 3

(1) Protokol, Adalet Bakanlığı Ceza ve Tevkifleri Genel Müdürlüğü ile Anadolu Üniversitesi Rektörlüğü arasında aşağıda yazılı şartlar dâhilinde düzenlenmiştir. Tarafların adresleri aşağıda belirtilmiştir:

a) Adalet Bakanlığı Ceza ve Tevkifleri Genel Müdürlüğü,

Adres: Hacı Bayram Mahallesi Agah Efendi Caddesi No:70/1 Altındağ/ANKARA Telefon: 0312 507 04 00 / 01 - Faks: 0312 223 60 07 E-posta: cte@adalet.gov.tr

b) Anadolu Üniversitesi Rektörlüğü

Adres: Yunus Emre Kampüsü 26470 Tepebaşı/ ESKİŞEHİR Telefon: 0222 335 05 80 / 2050 - Faks: 0222 335 79 42

E-posta: baum@anadolu.edu.tr

Dayanak: –Madde 4

(1) Protokol, 13.12.2004 tarihli ve 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirleri İnfazı Hakkında Kanun, 27.07.2007 tarihli ve 46/1 No.lu Genç ve Yetişkin Hükümlü ve Tutukluların Eğitim ve İyileştirilme İşlemleri ve Diğer Hükümler Hakkında Genelge, 03.09.2015 tarihli 29464 sayılı Resmî Gazetede yayımlanan Anadolu Üniversitesi Açıköğretim, İktisat ve İşletme Fakülteleri Eğitim, Öğretim ve Sınav Yönetmeliği ile 18.03.2019 tarihli Anadolu Üniversitesi Merkezi Sınav Yönergesi ve 09.03.2021 tarihli Anadolu Üniversitesi Açıköğretim, İktisat ve İşletme Fakülteleri Staj Yönergesi ve Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi Laboratuvar Dersleri Yönergesi'ne dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar ve Kısaltmalar: –Madde 5

(1) Protokol'de geçen;

a) Açıköğretim Programları: Açıköğretim, İktisat ve İşletme Fakültesi bölümlerini,

b) Aday: Açıköğretim programları öğrencisi veya öğrenci adayı olan tutuklu ve hükümlü,

c) AÖF Bürosu: İl ve ilçe merkezinde bulunan Açıköğretim Fakültesi bürosunu,

ç) Bina İşlemleri Sistemi (BİS): <https://augis.anadolu.edu.tr> (AUGİS) web adresinde yayında olan, sınav yapılan ceza infaz kurumlarına ait salon bilgilerinin (salon adı, kapasitesi vb.) girildiği, ilgili kurum bünyesinde görev yapan personelin sisteme tanımlandığı, sınav dönemlerinde Anadolu Üniversitesi tarafından CTEGM'ye bildirilen tarihler arasında ilgili kurumda sınav hakkı olan adayların bilgilerinin girildiği ve sınav salonlarının seçiminin yapıldığı sistemi,

TEMEL KAVRAMLAR

BÜYÜME

- Vücudun boy, kilo, hacim olarak artmasıdır.

Büyüme dendi mi aklına; nicel, yaşa bağlı değişiklikler gelsin.

Örneğin; Boyun uzaması, beynin ağırlığının artması, başın büyümesi...

OLGUNLAŞMA

- Organların kendisinden beklenen görevleri yerine getirebilecek düzeye gelmesidir.

Mini Not:

- ▶ Olgunlaşma; öğrenmeden ve çevresel etkilerden nispeten bağımsızdır.
- ▶ Kalıtım tarafından belirlenir.
- ▶ Olgunlaşma için büyüme, öğrenme için de olgunlaşma ön koşuldur.
- ▶ Olgunlaşma sadece fiziksel süreçleri değil, bilişsel süreçleri de kapsar.

Örneğin; Bir çocuğun bisiklet sürebilmek için yeterli kas ve kemik olgunluğuna ve bilişsel düzeye erişmesi

ÖĞRENME

- Yaşantı ve çevre etkileşimiyle şekillenen kalıcı izli davranış değişiklikleridir.
- Öğrenmenin ön koşulu olgunlaşmadır. Öğrenmenin gerçekleşebilmesi için olgunlaşma bir zorunluluktur.

Açalım...

- Kalıcılık arz etmeyen,
- Davranış değişikliğine yol açmayan,
- Yaşantı/çevre etkileşimiyle ortaya çıkmayan davranışlar öğrenme ürünü değildir.

Örneğin; Okuma yazma için gerekli fiziksel ve bilişsel olgunluğa erişen bireyin gerekli yaşantılardan geçerek, etkileşime girerek okumayazmayı öğrenmesi

HAZIRBULUNUŞLUK

- Olgunlaşma ve öğrenme sonucunda kişinin belli davranışları yapabilecek düzeye gelmesidir.

Söyle de diyebiliriz: Hazırbulunuşluk, bireyin öğrenme sürecine kendisinden getirdiği her şeydir.

Mini Not: Hazırbulunuşluk olmadan öğrenme olmaz.

Örneğin; Ön öğrenmeler, olgunlaşma düzeyi, ilgi, yetenek, güdülenme düzeyi, genel uyarılmışlık hâli, sağlık durumu

GELİŞİM

- Organizmanın döllenmeden başlayarak bedensel, bilişsel, dil, duygusal, sosyal yönden en son aşamaya ulaşmaya kadar sürekli ilerleme kaydeden değişimdir.

GELİŞME

- Organizmanın büyüme, olgunlaşma ve öğrenmenin etkileşimiyle sürekli olarak ilerleme kaydeden değişimdir.

Mini Not: Gelişim bir süreç, gelişme ise sonuç, diğer bir deyişle süreç sonunda elde edilen üründür.

Örneğin; Bir çocuğun konuşmayı öğrenme sürecinde beden diliyle kendini ifade etmeye başladığı dönemden anlamlı ve karmaşık cümleler kurmaya başladığı son aşamaya kadar olan süreç gelişim, çocuğun konuşmayı öğrenmesi ise gelişmedir.

Ergenlik Dönemiyle İlgili Bazı Kavramlar

Birincil Cinsiyet Özellikleri

- Doğrudan doğruya üreme sistemiyle ilgili özelliklerdir.

Örneğin; Erkeklerde testosteron, kızlarda östrojen hormonu salgılanması, erkeklerde sperm üretimi, kızlarda regl kanaması...

İkincil Cinsiyet Özellikleri

- Üreme sistemiyle dolaylı olarak ilgili olan özelliklerdir. İlk kez erinlikte ortaya çıkar.

Örneğin; Hem erkekte hem de kızda vücutta kıllanma, kızlarda kalça ve göğüs gelişimi, erkeklerde ses kalınlaşması...

Mini Not:

- İkincil cinsiyet özelliklerinin gelişimi, birincil cinsiyet özelliklerinden daha öncedir.

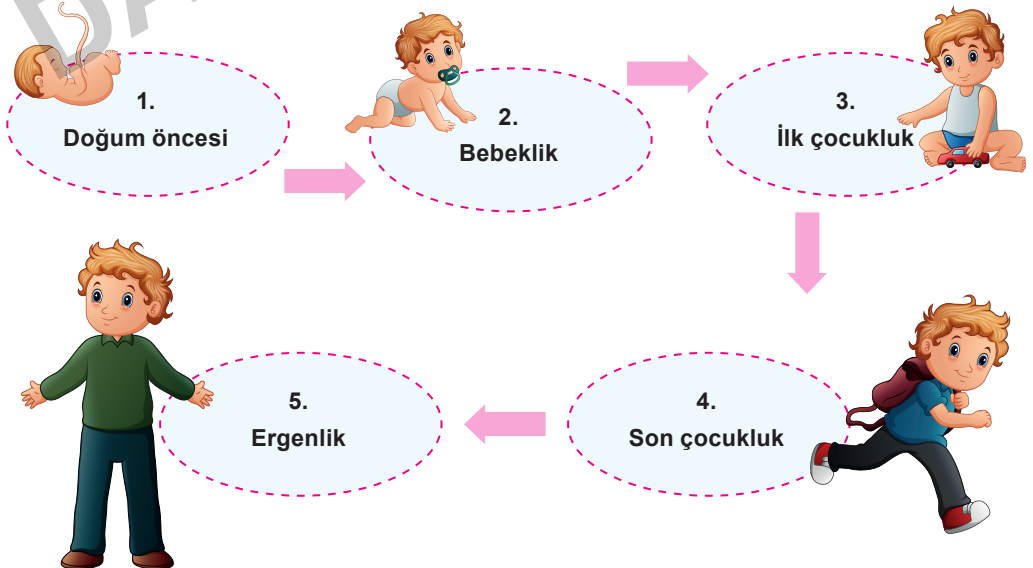
Ompipotent Düşünce

- Ergenin kendi gücünü abartarak her şeye gücünün yeteceğini ve her şeyi yapabileceğini düşünmesidir.
- Omnipotent düşünen ergenin yaklaşımı genellikle "Bana bir şey olmaz" şeklindedir.

Örneğin;

- ▶ Sigaraya başlayan bir ergenin, "Bana zararı yok" demesi
- ▶ YKS'ye girecek olan ergenin, "Ben çalışmadan da yaparım" demesi

Fiziksel gelişimin en hızlı olduğu dönemden en yavaş olduğu döneme doğru sıralaması şu şekildedir:

B Tipi Öğrenme

- Bireyin problemi daha önceden belirlenmiş kurallarla, kalıplarla ele almasıdır. Mantıksal hataların ortaya çıkma olasılığı barındıran, transferin olmadığı, ezbere dayalı problem çözmedir. İşleve takılma ve zihinsel kurgu kavramları genellikle B tipi öğrenmeden kaynaklanır.

İşleve Takılma: Bir nesnenin sadece birincil işlevine takılıp o nesneyi yaratıcı bir biçimde farklı durumlarda kullanamamaktır.

Zihinsel Kurgu: Bir problemin çözümünü sağlayan yönteme takılıp kalmak, benzer problemler için alternatif çözümleri üretmemektir.

Örneğin; Sınav esnasında saç gözünün önüne gelerek kendini rahatsız eden ve yanında tokası olmayan birinin kalemi toka gibi kullanmayı akıl edememesi

İz Kuramı (Koffka)

Koffka'ya göre;

- Her çevresel yaşantı bireyin belleğini harekete geçirir ve onda izler bırakır. Bu izlere bellek izi denir.
- Bellek izleri bütünlük arz eder ama eski bellek izleri yeni yaşantılarla birlikte yeniden yapılanmaya girer, değişime uğrar.
- Bireysel bellek izleri bir bütün olarak izler sistemini oluşturur.
- Öğrenme denen şey, yeni izlerin ortaya çıkmasından ibarettir.

Mini Not!

- ▶ Gestalt Kuramı'na göre unutma geri getirmedeki başarısızlık veya iz sistemindeki bozulma nedeniyle meydana gelir.

Alan Kuramı (Kurt LEWIN)

Lewin'e göre;

- Bir psikolojik davranış pek çok psikolojik davranıştan etkilenir ve bu psikolojik olgular bireylerin yaşam alanını oluşturur.
- Yaşam alanlarındaki değişimler diğer her şeyi etkiler.
- Her bireyin farklı yaşam alanı ve psikolojik gerçekliği vardır.
- Yaşam alanı bir insanı etkileme olasılığından oluşur.

Örneğin;

- ▶ Bilginin geri çağırılmasını kolaylaştırmak adına bir öğretmenin öğrencilerine konuyu anlatırken konuyla ilgili çeşitli anahtar ifadeler öğretmesi (Geri getirmedeki başarısızlık nedeniyle unutmanın önüne geçme çabası)

İlke Transferi (Yer Değiştirme): Bir problemin çözümünde kullanılan ilkenin benzer problemlerin çözümü için de kullanılmasıdır.

Örneğin;

- ▶ Ucuz bir ürün alan ve ürün hemen kullanılamaz hâle geldiği için gidip yeni ve pahalı bir ürün almak zorunda kalan ve bu defa üründen çok memnun olan birinin aldığı her şeyde daha pahalı olanı tercih etmeye başlaması

- Bireyin yaşam alanı; açlık, hastalık, mutluluk, zenginlik, entelektüel donanım gibi bireyin psikolojik gerçekliğine etki eden durumlardan ve geçmiş, şimdi veya gelecekle ilgili tüm yaşantılarından oluşur.

Zeigarnik Etkisi: Bireyin tamamlamadıkları görevleri, tamamladıklarına göre daha iyi hatırlamasıdır.

Örneğin; Bir öğrencinin bir sınavdan çıktıktan sonra, çözmekte zorlandığı, çözmek için uzun süre harcadığı soruları kolaylıkla çözdüğü sorulara göre daha iyi hatırlaması

9. Uluslararası bir seminere konuşmacı olarak katılacak lise öğrencisi Semiha'ya, topluluk önünde rahat konuşma alışkanlığı kazandırabilmek için sırayla sınıfta, okul öğrencilerinin toplandığı alanda ve tüm okul temsilcilerinin katıldığı salonda konuşmalar yaptırılmıştır ve her aşamada cesaretlendirici pekiştirme verilmektedir.

Bu durum, aşağıdaki edimsel koşullanma ilkelerinden hangisine bir örnek oluşturur?

- A) Premack ilkesi
- B) Tepki genellemesi
- C) Kademeli yaklaşma
- D) Sabit aralıklı pekiştirme
- E) Uyarıcı genellemesi

10. Eğitim açısından değerlendirildiğinde aşağıdaki ifadelerden hangisi edimsel koşullanma ilkelerine aykırıdır?

- A) Kazandırılmak istenen hedefler uygulamalarıyla açık ve net olarak belirlenmelidir.
- B) Öğretmen sınıfta öğrenci davranışlarını istedik yönde biçimlendirmelidir.
- C) Öğrencinin olumlu davranışları gecikmeden anında pekiştirilmelidir.
- D) Öğretmen pekiştirme ilkeleri ve tarifelerini etkili kullanabilmek için iyi bilmelidir.
- E) Davranışlar küçük birimler halinde değil bütünsel olarak ele alınmalıdır.

11. Bu yöntemde organizmaya kazandırılmak istenen davranış küçük alt davranışlara ayrılır, organizmanın en basit davranışından başlayarak başarıyla yaptığı her davranışı pekiştirilerek (sıra atlanabilir) tüm davranışı bir defada yapması sağlanır.

Edimsel koşullanmada davranış kontrol yöntemi olarak kullanılan bu yöntem aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Tersine zincir
- B) Ara verme
- C) Zincirleme
- D) Ortam değiştirme
- E) Biçimlendirme

12. Aşağıdakilerden hangisi ceza ile ilgili olarak kabul edilen genel ilkelere aykırıdır?

- A) İstenmeyen davranışa neden olan ortam değiştirilmelidir.
- B) İstenmeyen davranış bıkmıncaya kadar yaptırılmalıdır.
- C) Çocuğun gelişim dönemi ile ilgili ise bu dönemin atlatılması beklenmelidir.
- D) İstenmeyen davranışın tam tersi davranış pekiştirilmelidir.
- E) İstenmeyen davranış durumunda birinci tip ceza kullanılmalıdır.

13. Fizik öğretmeni Fatma Hanım, yaptığı sınavdan 70 ve üzeri alan öğrencilere birer adet marka vermiştir. Yıl boyunca öğrencilerinin ders içindeki tutum ve davranışlarına bakarak marka verme işlemini devam ettirmiştir. Yıl sonunda ise öğrencilerin kendisine getirdiği markaların sayısına göre onlara sözlü notu ve hediyeler vermiştir.

Fatma Öğretmen öğrencileri derse motive edebilmek amacıyla aşağıdaki tekniklerden hangisini kullanmıştır?

- A) Kademeli yaklaşma
- B) Şekillendirme
- C) Değişken aralıklı pekiştirme
- D) Değişken oranlı pekiştirme
- E) Simgesel ödülle pekiştirme

ÖĞRETİM YÖNTEM VE TEKNİKLERİ

16. ÜNİTE

ÖĞRETİM İLKELERİ

HEDEFE GÖRELİK

- Öğrenme-öğretme sürecinde işe koşulan tüm uygulama, materyal, strateji, yöntem ve tekniklerin hedef davranışlara uygun, öğrencinin kazanımı elde etmesini sağlayacak nitelikte olmasıdır.

Örneğin; Coğrafya dersindeki “Türkiye’deki bitki örtüsü çeşitliliğini bilir ve haritada gösterir.” kazanımı için öğretmenin derse Türkiye’nin bitki çeşitliliğini gösteren bir haritayla gelmesi ve öğrencilerin Türkiye’deki bitki çeşitliliğini harita üzerinde göstermelerini sağlaması

ÖĞRENCİYE (BİREYE) GÖRELİK

- Öğrenme-öğretme sürecinde öğrencinin ilgi ve ihtiyaçlarının, yeteneklerinin, fizyolojik ve psikolojik özelliklerinin, bireysel farklılıklarının esas alınmasıdır.

Örneğin; Öğretmenin, henüz soyut işlemler yapabilecek düzeyde olmayan öğrencilere soyut kavramları somutlaştırarak anlatması

Bilinenden Bilinmeye

- Öğrenme-öğretme sürecinde öğrencinin önceki bilgi ve deneyimlerinden yola çıkılarak yeni bilgi ve deneyimlerin bu ön öğrenmeler üzerine inşa edilmesidir.

Örneğin;

- ▶ Öğretmenin öğrencilere Osmanlı Devleti’nin kuruluşunu anlatırken konuyu, öğrencilerin daha önce öğrendiği Anadolu’daki Beylikler konusu üzerine temellendirmesi

Somuttan Soyuta

- Öğrenme-öğretme sürecinde önce somut bilgilerin verilmesi, soyut kavramların bunlar üzerine öğretilmesidir.

Örneğin;

- ▶ İlkokulda dört işlem becerisi öğretilirken somut nesnelere (abaküs, sayı çubukları, fasulyeler vs.) kullanılması

Kolaydan Zora (Basitten Karmaşığa)

- Öğrenme-öğretme sürecinde işlenen konularda önce basit, daha zor ve karmaşık içeriklerin verilmesidir.

Örneğin;

- ▶ Matematik öğretmenin çift basamaklı sayılarla çarpma işleminden önce tek basamaklı sayılarla çarpma işlemini öğretmesi

Yakından Uzağa

- Öğrenme-öğretme sürecinde hem doğal hem de sosyal olarak öğrencilerin en yakın çevresinden yola çıkılmasıdır.

Örneğin;

- ▶ Osmanlı dönemine ait eserleri işleyen bir öğretmenin öncelikle okulun bulunduğu ilçedeki, ardından o ildeki ve son olarak da tüm ülkedeki Osmanlı eserlerini örnek olarak vermesi

SERGI

- Öğrencilerin öğrenme süreci boyunca ortaya çıkardıkları ürünlerin (resim, fotoğraf, heykel, poje vs.) paylaşıldığı ve değerlendirildiği tekniktir.
- Genellikle proje çalışmalarının veya eğitim-öğretim sürecinin sonunda kullanılır.

Örneğin;

- ▶ Bir görsel sanatlar öğretmeninin eğitim-öğretim yılı boyunca öğrencilerin çizdiği resimlerin okul toplantı salonunda açtığı bir sergide sergilenmesini ve bu eserlerin tüm öğrenciler, çalışanlar ve veliler tarafından periyodik ziyaretlerle görülerek değerlendirilmesini sağlaması

GÖRÜŞME

- Öğrenilecek bilgilerin uzmanlardan edinildiği tekniktir.
- Öğrenme, belirli bir konuda uzman olan kişilerle diyalog kurulmasıyla sağlanır.
- Soruların önceden hazırlandığı yapılandırılmış görüşme ve soruların diyalog esnasında kendiliğinden sorulduğu yapılandırılmamış görüşme olarak ikiye ayrılır.

Örneğin;

- ▶ Bir öğrencinin öğretmenin verdiği ödev kapsamında ilçe emniyet müdürüyle bir görüşme gerçekleştirerek emniyet güçlerinin okul güvenliği konusunda yaptığı çalışmalarla ilgili bilgi alması ve edindiği bilgileri daha sonra sınıfta paylaşması

EV ÖDEVİ

- Öğrenmeyi pekiştirmek, tekrar etmek, kolaylaştırmak veya öğrenmeye hazırlık amacıyla kullanılan tekniktir.

Örneğin;

- ▶ Derste "Geçmiş zaman" konusunu işleyen bir İngilizce öğretmenin öğrencilere en az 10 tane özgün geçmiş zaman cümlesi kurmakla görevlendirmesi

MÜZE EĞİTİMİ

- Geçmişle bugün arasında bağ kurulması amacıyla, müze ve eğitim ortamını bütünlükte gerçekleştirilen tekniktir.

Örneğin;

- ▶ Tarih öncesi dönemleri işleyen bir Tarih öğretmenin öğrencileri okulun bulunduğu şehirdeki arkeoloji müzesine götürmesi

TARİHSEL EMPATİ

- Geçmiş toplumların ve insanların yaşam, düşünce ve duygu biçimlerini anlama becerisidir.

Örneğin;

- ▶ Bir tarih öğretmenin öğrencilere tarihteki savaşları anlatırken onlara öncelikle savaşları ortaya çıkaran sebepleri, savaşlarda meydana gelen olayları ve savaşların sonuçlarını o günkü koşulları göz önünde bulundurarak değerlendirmeleri gerektiğini öğretmesi

GÜÇ ALANI ANALİZİ

- Bir problemin çözümüne katkı sağlayan ya da engel olan etkenlerin ortaya çıkarılması için kullanılan bir tekniktir.
- Çözüm için her şeyin birlikte düşünülmesi gerektiğini savunur ve bu alışkanlığı kazandırmaya çalışır.

Örneğin;

- ▶ Bir öğretmen adayının gireceği KPSS'de başarılı olmak için güç alanı analizi tekniğine başvurarak onu başarıya götürecektir etkenleri (düzenli çalışma, hedef belirleme, motivasyon vs.) ve onun başarısına engel olacak etkenleri (yanlış yöntemler, ümitsizlik, kontrolsüzlük vs.) bir arada düşünmesi

Örümcek Harita

- Merkezi bir fikir veya bir düşünce etrafında detaylı düşünmeyi sağlamak için kullanılır, haritanın ortasında bir fikrin, kollarda ise destek fikirler, örnekler ve detayların yer aldığı kavram haritası türüdür.

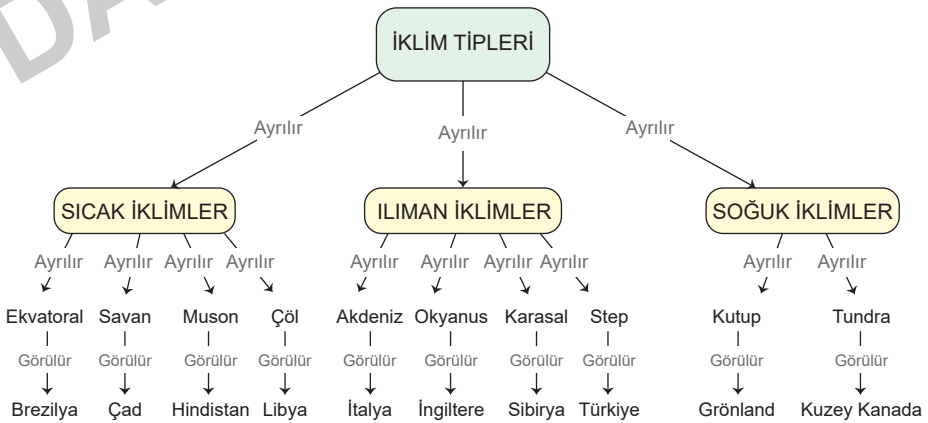
Örneğin;

Hiyerarşik Kavram Haritası

- Kavramları genelden özele doğru en üstten en alta doğru sıralayan, bir olayı veya konuyu topluca gösteren, kavram ve kavramlar arası ilişkiyi somutlaştıran kavram haritası türüdür.

Örneğin;

TEMEL KAVRAMLAR

EĞİTİM

- Bireyin toplumsal yeteneklerinin ve kişisel gelişiminin sağlanması için belirli hedefler doğrultusunda kendi yaşantısı yoluyla ve kasıtlı olarak istendik yönde davranış değişikliği meydana getirme sürecidir.

Tüm yaşamı kapsar.

Mekanla sınırlı değildir.

Dinamiktir.

Çok boyutludur.

Eğitim Süreci

Kültürle iç içedir.

Kişiyeye özgü yaşantılar yoluyla gerçekleşir.

Bilimsel araştırma ve bulgulara dayalıdır.

Eğitim Türleri

Formal Eğitim

- Bireyin davranışlarında kendi yaşantıları yoluyla istendik, kasıtlı değişim yapma sürecidir.
- Planlı ve programlıdır.
- Kurumsaldır.
- Olumlu amaçları vardır.

İkiye ayrılır:

Örgün Eğitim

- Belirli yaş aralığında verilir.
- Birbirinin ön koşulu niteliğinde kademelerden oluşur.

Örneğin; İlkokul, ortaokul, lise...

Yaygın Eğitim

- Sürekliliği ve yaş sınırı yoktur.
- Bireylerin ilgi, istek ve gereksinimlerine göre düzenlenir.
- Bireylerin ilgi ve istekleri doğrultusunda gelişimlerini desteklemek amacıyla verilen halk eğitimi, çalışanların mesleki gelişimlerini desteklemek amacıyla verilen hizmet içi eğitim ve çalışanların henüz mesleğe başlamadan meslekle ilgili aldıkları hizmet öncesi eğitim türleri vardır.

Örneğin; YDS kursu, eğitim fakültesi öğrencilerine yönelik öğretmenlik uygulamaları, yetişkinler için okuma-yazma kursu, mesleki gelişim eğitimleri...

Eğitim Felsefeleri

Daimicilik

- En tutucu ve en eski eğitim felsefesidir.
- Realizm temelinde yükselir.
- Eğitimin amacı; akıllı ve üstün yetenekli bireyleri seçerek bunları sağlam karakterli bireylere dönüştürmektir.
- Değişmeyen evrensel eğitim ve entelektüel eğitimi savunur.
- Bireysel farklılıkları dikkate almaz.
- Okul, karakter eğitimi vererek ahlaki gelişimi sağlamak için vardır.
- Konuların öğretimine önem verir.
- Konular değişmez ve klasik eserlerde yer alır.
- Bireylere maddi ve manevi değerler birlikte verilmelidir.
- Eğitim yaşamın kendisi değil, yaşama hazırlıktır.

Esasicilik

- Realizm ve idealizm temelinde yükselir.
- Öğretmen merkezlidir.
- Konu merkezlidir.
- Yeni nesillere ortak bilgiler ve kültürel değerler aktarılmalıdır.
- Öğretmen alanında uzmandır, otorite ve disiplinin temsilcisidir.
- Öğrenciyi çok sıkı çalışmaya teşvik eder, bunun için çoğunlukla zorlamaya başvurur.
- Yetenekli kişiler eğitilmelidir.
- Temel bilgiler (Matematik, Fen ve Yabancı Diller) çocuğun kendi yaşantılarından daha önemlidir.
- Anlatım, alıştırma, tekrar ve ezber yöntemlerini kullanır.
- Gerçek, zihin dünyasıdır.
- Zihin doğuştan boştur, sonradan doldurulur.

İlerlemecilik

- Pragmatizm temelinde yükselir.
- Esasiciliğe tepki olarak doğmuştur.
- Gerçek, sürekli değişir. Eğitim de sürekli değişmelidir.
- Eğitimde bireyin ilgi ve ihtiyaçları dikkate alınmalıdır.
- Bireyin yaparak yaşayarak öğrenmesi sağlanmalıdır.
- Öğrenci merkezlidir.
- Bilgiye ulaşmada eleştirel düşünme ve problem çözme gibi yöntemler kullanılmalıdır.
- Okul yaşamın kendisidir.
- Öğretmen, rehberdir.
- Birey, toplumu önceler.
- Öğrenciler kendi kendilerini yönetmeli, fikirlerini serbestçe tartışabilmelidirler.
- Öğrenciler yarıştırmamalı, işbirliği yapmaya teşvik edilmelidir.
- Öğrenilenlerin transfer edilebilmesi gerektiğini savunur.
- Öğrencilerin üst düzey zihinsel becerilerini geliştirmeyi amaçlar.

Yapılandırıcılık (Yeniden Kurmacılık)

- Pragmatizm ve varoluşçuluk temelinde yükselir.
- İlerlemeciliğin devamıdır.
- En çağdaş, yeniliğe en açık eğitim felsefesidir.
- Eğitimin amacı, toplumu yeniden yapılandırmak, yeni bir toplumsal düzen kurmaktır.
- Eğitimde fırsat eşitliği tanınmalıdır.
- Öğrenci merkezlidir.
- Araştırma – inceleme stratejisi ve problem çözme gibi yöntemleri kullanır.
- Okul ve öğretmen, toplumsal değişim ve reformun temsilcisidir.
- Eğitim programı anlayışı sorun merkezlidir.
- Toplumun ve dünyanın gelecekte karşılaştığı sorunları çözmeye yönelik eğitim verilir.
- Önce toplum sonra bireydir.

Bilişsel Süreç Boyutu

Hatırlama

- Herhangi bir nesne ve olguyla ilgili bazı özellikleri tanıma ya da ezberden aynen tekrar etme

Anlama

- Bilgi düzeyinde kazanılan davranışları özümseme, yorumlama ve özetleme

Uygulama

- Bilgileri kullanarak uygulama yapma, yeni bir problem durumu çözme

Çözümleme

- Bir bilgi bütünü oluşturulan öğeleri parçalarına ayırma, analiz etme, ilişkileri görme

Değerlendirme

- Ölçüt ya da standartlara dayalı olarak bir yargıya varma

Yeniden Oluşturma

- Parçaları bir araya getirerek anlamlı ve işlevsel özgün bir ürün oluşturma

Hedef Davranış Yazmada Farklı Yaklaşımlar

Aşamalı Yaklaşım

- Bireylere kazandırılmak istenen özellikler bilişsel, duyuşsal ve devinişsel olmak üzere üç gruba ayrılır.
- Hedef hangi alanda ve hangi düzeyde ise ona uygun ifadeler kullanılır.
- Her hedefe ilişkin davranışlar oluşturulur.

Modüler Yaklaşım

- Aşamalılık özelliği göstermeyen, bağımsız üniteler ya da modüller için kullanılır.
- Amaç ve davranış ifadeleri yazılırken cümle sonuna '-acak', '-ecek' ekleri getirilerek gelecek zamanla ilgili ifadelere yer verilir.

Yeterliliğe Dayalı Yaklaşım

- Programın sonunda öğrencilerin hangi standartta ne yapabileceklerini belirtir.
- Dört öğeden oluşur: Öğrenci, davranış (işlem), koşullar ve standarttır.
- Daha çok mesleki teknik eğitim, beden eğitimi, müzik, resim - iş gibi devinişsel alan hedeflerinin ağırlıklı olduğu alanlarda kullanılır.

İÇERİK (KAPSAM)

- Hedef davranışları kazandırmak üzere hazırlanmış olan ünite ve konuların düzenlenmesidir.
- "Ne öğretilim?" sorusuna yanıt arar.
- Seçiminde toplumsal yarar, bireysel yarar, öğrenme-öğretme süreci gibi faktörler etkilidir.

Programın Ön Uygulaması (Denenmesi)

- Bir programın etkisini belirleyebilmek için program öncelikle denenmelidir.
- Program denenirken uygulama süreci ve ürünler sürekli izlenmeli ve eksik yanlar düzeltilmelidir.
- Deneme sonuçlarından yararlı bilgiler elde etmek için program uygulamasının;
 - ▶ Deneyimli ve başarılı öğretmenlerle,
 - ▶ Ön koşul bilgi, beceriye sahip öğrencilerle,
 - ▶ Uygun öğrenme ortamlarında yapılması önemlidir.

Programın Denenme Aşamaları;

- Uygulamanın planlanması
- Yönetici ve öğretmenlere programın tanıtılması
- Pilot okulların (denemenin yapılacağı okul ve sınıfların) seçilmesi
- Programın uygulanması
- Okul yöneticisi ve öğretmenlerin seçilmesi
- Denenen programın değerlendirilmesi

Programın Değerlendirilmesi

- Program değerlendirme, program geliştirme sürecinin son ve tamamlayıcı aşamasıdır.
- Programın etkililiği hakkında karar verme sürecidir.
- Programın etkililiği hakkında veri toplama, toplanan verileri ölçütlerle karşılaştırıp yorumlama ve programın uygulamadaki etkililiği hakkında karar verme süreçlerini içerir.

Programın Değerlendirilmesinde Odak Noktası

- Değerlendirmede odak noktası, program geliştirme yaklaşımına ve esas alınan felsefeye göre farklılık gösterir. Odak noktasına göre çeşitli değerlendirme yaklaşımları vardır.

Program Tasarısına Bakılarak Yapılan Değerlendirme:

- Programın program geliştirme esaslarına uyularak geliştirilip geliştirilmediğini gösterir.
- Programın bütünlüğüne yönelik sağlıklı yargıda bulunma noktasında yetersizdir.
- Programda kullanılan tasarımın değerlendirmeye tabi tutulduğu yaklaşımdır.

Ürüne Bakılarak (Girdi - İşlem - Çıktı) Yapılan Değerlendirme:

- En yeterli değerlendirme yaklaşımıdır.
- Bir yaklaşımlar birleşimidir.
- Başarı, ortam, öğrenci, erişim, öğrenme ve yan ürünleri incelemeyi gerektirir.
- Biri girişte, diğeri çıkışta olmak üzere en az iki ölçüm yapılır.
- Ürün, beklentiye uygun değilse aksaklığı bulmak için ortam ve tasarımı da değerlendirilir.

TEMEL KAVRAMLAR

ÖLÇME

- Bireylerin ya da nesnelerin belli bir özelliğe göre gözlemlenerek elde edilen gözlem sonuçlarının sayı veya sembollerle ifade edilmesidir.

Örneğin;

- ▶ Tuna, YDS'den 98 aldı.
- ▶ Yağmur, 150 cm'dir.
- ▶ Tanıdığım en iyi öğretmen Gülden'dir.

ÖLÇME KURALI

- Bir özelliğin hangi miktarına ne değer verileceğini belirlemektir.

Örneğin;

- ▶ Her soru 4 puan değerindedir.
- ▶ Sınav süresi 45 dakikadır.
- ▶ Soruları çözmeye istediğiniz sorudan başlayabilirsiniz.

DEĞİŞKEN

- En az iki değer alan veya bir durumdan diğerine farklılaşan, çeşitli değerler alabilen özelliklerin her biridir.
- Durumdan duruma, yerden yere, zamandan zamana farklılaşan özelliklerin hepsi birer değişkendir.

Örneğin;

- ▶ Boy, ağırlık, hava sıcaklığı, okuduğunu anlama yeteneği...

Değişken Türleri

Yapısına Göre

Nicel: Sayısal değer alabilen değişkenler

Örneğin;

- ▶ Bugün hava 13 derece.

Nitel: Sıfat ya da sembollerle ifade edilen değişkenler

Örneğin;

- ▶ Ayşe'nin gözleri mavi.
- ▶ İzmir'in plaka kodu 35'tir.

Mini Not:

- ▶ Bir sayıyla ifade edilse bile matematiksel bir azlık-çokluk belirtmeyen değişkenler (plaka, kan grubu, telefon kodu, forma numarası...) niteldir.

Aldığı Değere Göre

Sürekli: Matematiksel olarak herhangi iki değeri arasında bir başka değer de alabilen (küsurla ifade edilebilen) değişkenler

Örneğin;

- ▶ Bu odanın uzunluğu 252,5 cm'dir.
- ▶ Gamze, 27 yaşındadır.

Süreksiz: Aldığı iki değer arasında başka bir değer alamayan değişkenler

Örneğin;

- ▶ Pınar'ın doğum yeri Aydın.
- ▶ Rüstem'in kimlik numarası 12345678901.
- ▶ Bu sınıftakilerin çoğu erkek.

KR-20 ve KR-21 Karşılaştırması

- KR-20 ile hesaplanan güvenilirlik katsayısı, KR-21 ile hesaplanan güvenilirlik katsayısından büyüktür.
- KR-20 test maddeleri farklı güçlükteyse, KR-21 ise test maddeleri aynı güçlükteyse kullanılır.
- KR-20'de madde güçlük indeksi (P) bilinmelidir.
- İki test de doğru veya yanlış yanıtı olmayan psikoloji testleri ve duyuşsal ölçeklerde kullanılmaz.

- Bir testin madde güçlük indeksleri eşitse KR-20 ve KR-21 güvenilirlik katsayıları da eşittir.

KR-20 ve KR-21 değerlerinin yüksek çıkması durumunda;

- Test güvenilirlidir,
- Testin iç tutarlılığı vardır,
- Test, tesadüfi hatalardan arındır.
- Test maddeleri homojendir,
- Testin uygulandığı grup heterojendir,
- Ölçülen değişken tek boyutludur yorumları yapılabilir.

Cronbach-Alfa

- Likert tipi derecelendirme ölçeklerindeki maddelerin güvenilirliğini belirlemede kullanılır.
- İç tutarlılık katsayısını verir.
- Kişilik, ilgi, tutum envanterlerinde kullanılır.
- "Kesinlikle katılıyorum", "katılıyorum", "kararsızım", "katılmıyorum", "kesinlikle katılmıyorum" gibi derecelendirme ifade eden ölçeklerde kullanılır.

Cronbach Alfa katsayısının yüksek çıkması durumunda;

- Testi oluşturan maddeler birbiriyle uyumlu ve tutarlıdır,
- Testte hatalı ya da ilgisiz madde yoktur,
- Test kapsamı homojendir yorumları yapılabilir.

STANDART HATA

- Ölçülen özelliğin gerçek değeri ile ölçme sonucu elde edilen değer arasındaki farktır.
- Güvenirlik azaldıkça standart hata artar, güvenilirlik arttıkça standart hata azalır.
- Standart sapma arttıkça standart hata da artar.
- Standart hata puanların gerçek aralığını bulmayı sağlar. (Örneğin, standart hatası 6 olan bir sınavdan 68 alan birinin gerçek puan aralığı 68'in 6 puan altı ve 6 puan üstü, yani 62-74'tür.)

- Ölçmenin standart hatası;

$$S_h = S_x \sqrt{1 - r_x}$$

(S_h : Standart hata

S_x : Standart sapma

r_x : Güvenirlik katsayısı)

formülüyle hesaplanır.

Örneğin;

- ▶ Güvenirlik katsayısı 0,75, standart sapması 3 olan bir testin standart sapması;

$$S_h = 3 \cdot \sqrt{1 - 0,75}$$

$$S_h = 3 \cdot \sqrt{0,25}$$

$$S_h = 3 \cdot 0,5$$

$$S_h = 1,5 \text{ tir.}$$

Standart Sapma

- Bir dağılımı oluşturan verilerin her birinin aritmetik ortalamaya olan uzaklığı farklıdır.
- Standart sapma, bu verilerin aritmetik ortalamadan uzaklaşma miktarına göre değişkenlik bilgisi verir.
- Ranj değeri büyük olan dağılımların standart sapma değerleri de büyük olur.
- Standart sapma dağılım içindeki verilerin tamamı kullanılarak elde edilen bir ölçüdür. Bu nedenle en çok bilgi taşıyan merkezi dağılım ölçüsüdür.
- Diğer tüm merkezi dağılım ölçüleri gibi standart sapma da öğrencilerin başarısı hakkında bilgi vermez.

S_x simgesi ile gösterilir ve;

$$S_x = \sqrt{\frac{\sum_{i=1}^n (x_i - \bar{x})^2}{n-1}}$$

S_x : Standart sapma

x_i : Dağılım içindeki verilerden biri

\bar{x} : Aritmetik ortalama

Σ : Toplam sembolü formülüyle hesaplanır.

- Standart sapma değeri büyükse;
 - ▶ Test ayırt edicidir,
 - ▶ Grup heterojendir,
 - ▶ Güvenirlik yüksektir,
- Öğrenciler arasındaki öğrenme düzeyi belirgin biçimde farklılaşmıştır

yorumları yapılır.

Standart sapma değeri küçükse;

- Test ayırt edici değildir,
- Grup homojendir,
- Güvenirlik düşüktür,
- Öğrencilerin öğrenme düzeyleri benzeşiktir.

yorumları yapılır.

Çeyrek Sapma

- Puanların sadece ortada kalan %50'si göz önünde bulundurularak hesaplanır.
- Standart sapma için yapılan yorumlar çeyrek sapma için de geçerlidir.
- Uç değerlerden etkilenmez.
- Aritmetik ortalama kullanıldığında değişkenlik ölçüsü olarak standart sapmaya, medyan kullanıldığında çeyrek sapmaya bakılır.

Çeyrek sapma;

$$Q = \frac{q_3 - q_1}{2} \text{ denkleminde hesaplanır.}$$

q_1 = %25'inci verinin değeri

q_2 = %25'inci verinin değeri

Q = Çeyrek sapma değeri

Bağıl Değişkenlik Katsayısı

- Çarpık dağılımlarda farklı dağılımların standart sapmalarını karşılaştırmak için kullanılan bir ölçüdür.
- Bağıl değişkenlik katsayısı büyük olan grup için standart sapmanın büyük olması durumunda yapılan yorumlar aynen geçerlidir.
- Bağıl değişkenlik katsayısı, normal dağılımlarda 20 ile 25 arasındadır.
- Sivri dağılımlarda 19 ve altıdır.
- Basık dağılımlarda 26 ve üstüdür.

V ile gösterilir ve;

$$V = \frac{S_x}{\bar{x}} \cdot 100 \text{ denkleminde hesaplanır.}$$

1. test

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

1.

- I. Bir özelliği, uygun bir araçla karşılaştırarak sonucu sayı ve sembollerle ifade etmek.
- II. Bir gözlem sonucunu uygun bir ölçütle karşılaştırıp, bu sonuca ilişkin bir karara ya da yargıya ulaşmak.

Yukarıda tanımlanan iki kavram, aşağıdakilerin hangisinde birlikte verilmiştir?

	I	II
A)	Değerlendirme	Geçerlilik
B)	Ölçme	Değerlendirme
C)	Güvenilirlik	Ölçme
D)	Ölçme	Ölçek
E)	Değişken	Değerlendirme

2. **Aşağıdaki seçeneklerin hangisinde değerlendirme türleri yıl içinde yapılış sıralarına göre verilmiştir?**

- A) Tanıma, izleme, düzey belirleme
- B) İzleme, tanıma, düzey belirleme
- C) Düzey belirleme, izleme, tanıma
- D) İzleme, düzey belirleme, tanıma
- E) Düzey belirleme, tanıma, izleme

3. **Aşağıdakilerden hangisi doğrudan ölçme değildir?**

- A) Metre ile uzunluk ölçmek
- B) Öğrencilerin matematik bilgisini ölçmek
- C) Sınava giren öğrencileri saymak
- D) Öğrencileri kız ve erkekler diye ayırmak
- E) Yarışı bitirenleri sıraya koymak

4. İlköğretim okulunda yapılan bir bilgi yarışmasında ilk ikiye giren öğrencilerin ilde yapılacak bilgi yarışmasına katılacağı açıklanmıştır.

Yukarıdaki parçada yapılan değerlendirme türü aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Formatif
- B) Mutlak
- C) Objektif
- D) Bağlı
- E) Normal

5.

- I. Başarı ve erişimi testi kullanılır.
- II. Öğrenme eksikliklerini gidermeyi amaçlar.
- III. Öğrenci hakkında geçti - kaldı şeklinde kararlar alınır.

Yukarıda verilenlerden hangisi ya da hangileri summatif (düzey belirleyici) değerlendirmenin özelliklerindedir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız III
- C) I ve II
- D) II ve III
- E) I ve III

6. **Dikkate alınan kriter bakımından aşağıda verilen değerlendirme işlemlerinden hangisi diğerlerine göre farklıdır?**

- A) Ön testten 50 alanların bütünlüme sınavına girmesi
- B) Yüksek lisans başvurusu için ALES'e girme şartının aranması
- C) Ortalaması 90 ve üzeri olan öğrencilere burs verilmesi
- D) Sınıf ortalamasına göre geçme - kalma notunun belirlenmesi
- E) Ön eleme sınavına 2000 ve üzeri doğumlu olanların müracaat edebilmesi

2. test

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

1. Aşağıdakilerden hangisi ölçme aracından kaynaklanan bir hatadır?

- A) Öğretmenin sınav kâğıtlarını dikkatsizce okuması nedeniyle notların düşük olması
- B) Sınav sırasında havanın çok sıcak olması nedeniyle sınavdan alınan notların düşük olması
- C) Kopya çektikleri için üç öğrencinin sınav notlarının yüksek olması
- D) Öğretmenin doğru yanlış testi kullandığı için şans başarısının artması
- E) Hastalandığı için sınavın yarısında çıkmak zorunda kalan öğrencinin notunun düşük olması

2. "Tanıma - yerleştirmeye yönelik değerlendirme bir üst eğitim programında başarılı olabilecek öğrencilerin sağlıklı bir şekilde seçilmesi amacıyla yapıldığı için özellikle geçerliğinin yüksek olması beklenir."

Yukarıdaki parçada boş bırakılan yere aşağıdaki geçerlik türlerinden hangisinin getirilmesi gerekir?

- A) Uygunluk
- B) Kapsam
- C) Yapı
- D) Yordama
- E) Görünüş

3. Aşağıdakilerden hangisi ölçmenin yapıldığı ortamdan kaynaklanan bir hatadır?

- A) Öğretmenin yorgun ve dalgın olması
- B) Aşırı kaygıdan dolayı öğrencinin maddeleri cevaplayamaması
- C) Testin ölçülen niteliği tam olarak ortaya koyamayan maddelerden oluşması
- D) Öğrencilerin üniversite sınavına ilkokul 1. sınıf sıralarında girmesi
- E) Sorular silik çıktığı için öğrencilerce okunamaması

4. Bir okulda aynı dersi veren iki öğretmenin, aynı konularda yaptıkları sınavlardaki soru sayıları ve yanıtları puanlama biçimleri şöyledir: Birinci öğretmen 20 soru sormuş ve her soruya beş puan vermiştir; ikinci öğretmen 50 soru sormuş ve her soruya iki puan vermiştir.

"İkinci öğretmenin elde ettiği puanların güvenirliliği daha yüksektir." diyen bir kişi bu iddiasını aşağıdakilerden hangisiyle destekleyebilir?

- A) Testteki soru sayısı arttıkça test hassas ölçüm yapar.
- B) Puanlamanın nesnelliği ölçme sonuçlarına karışabilecek hatayı azaltır.
- C) Bir sınavdaki yanıtların nasıl puanlanacağı kullanılan soru tipine göre değişir.
- D) Bir ölçme aracının güvenirliliği aracıta yer alan soruların güçlüğünden etkilenir.
- E) Öznel puanlama yöntemleri puanların güvenirliliğini düşürür.

10.

- I. Çoktan seçmeli testler
- II. Yazılı yoklama
- III. Doğru - yanlış testleri
- IV. Eşleştirmeli testler
- V. Sözlü yoklama

Öğrencilerin üst düzey bilişsel becerilerini şans faktörünü ortadan kaldırarak ölçmeyi amaçlayan bir öğretmenin yukarıdaki ölçme araçlarından hangisi ya da hangilerini kullanması en uygun olur?

- A) Yalnız V
- B) Yalnız IV
- C) II ve V
- D) I ve II
- E) III ve IV

11. Aşağıdakilerden hangisi doğru - yanlış testlerinin uygulanması açısından yanlış bir durumdur?

- A) Şans faktörünü azaltmak için düzeltme formülü kullanılmalıdır.
- B) Yalnız bu tür sorularla sınav yapılıyorsa soru sayısı en az 50 olmalıdır.
- C) Cümleler uzun olmalıdır.
- D) Cümlelerin yarısı doğru, yarısı yanlış önerme olarak hazırlanmalıdır.
- E) Ayrıntılar değil, ana konu ve noktalar sorulmalıdır.

12. Bir öğretmen çoktan seçmeli bir test için soru yazarken; öğrencilerin sıklıkla düşükleri hataları çeldirici olarak kullanmaktadır.

Bu durum, öğretmene en çok hangi konuda yardımcı olur?

- A) Testin kullanılabilirliğini artırma
- B) Puanların güvenilirliğini yükseltme
- C) Yanlış öğrenmeleri belirleme
- D) Puanlamayı kolaylaştırma
- E) Sorunun anlaşılmasını kolaylaştırma

13. Öğrencilerin kavramları birbirleri ile ilişkilendirmelerini isteyen bir öğretmen aşağıdaki ölçme araçlarından hangisini kullanmalıdır?

- A) Doğru - yanlış testi
- B) Çoktan seçmeli test
- C) Yazılı yoklama
- D) Eşleştirmeli test
- E) Kısa cevaplı test

14. Hız testlerinde ölçülmek istenen özellik aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Belirli bir süre içerisinde öğrencilerin cevaplayabileceği soru sayısı
- B) Belirli bir süre içerisinde öğrencilerin verebilecekleri doğru cevap sayısı
- C) Belirli sayıdaki soruyu öğrencilerin cevaplama süresi
- D) Öğrenciler arasındaki düzey farklılıkları
- E) Belirli güçlükteki soruları öğrencilerin cevaplama süresi

15.

- I. Doğru yanlış testleri
- II. Yazılı yoklamalar
- III. Çoktan seçmeli testler

Yukarıda verilen sınavların şans başarisı en az olandan en çok olana doğru sıralaması nasıldır?

- A) I, II, III
- B) I, III, II
- C) II, I, III
- D) II, III, I
- E) III, II, I

7.

Ders	Mod	Ortanca	\bar{X}
Fizik	75	65	55
Kimya	50	60	70

Yukarıdaki tabloya göre aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Fizik sınavı daha ayırt edicidir.
- B) Dağılımlar simetriktir.
- C) Kimya sınavı gruba daha zor gelmiştir.
- D) Puanlar geniş bir aralığa yayılmıştır.
- E) Her ikisinde de çarpıklık negatiftir.

8 - 13. soruları aşağıdaki tabloya göre cevaplayınız.

Aşağıda bir sınava ait puanların puan aralıklı şekilde dağılımı verilmiştir.

Puan	Frekans	Yığılmalı Frekans
15 - 17	2	23
18 - 20	3	21
21 - 23	1	18
24 - 26	4	17
27 - 29	2	13
30 - 32	6	11
33 - 35	2	5
36 - 38	3	3

8. Yukarıdaki verilere göre sınava katılan öğrenci sayısı kaçtır?

- A) 16
- B) 23
- C) 32
- D) 38
- E) 46

9. Yukarıdaki dağılımda mod (tepe değer) aralığı kaçtır?

- A) 27 - 29
- B) 30 - 32
- C) 24 - 26
- D) 21 - 23
- E) 33 - 35

10. Yukarıdaki dağılımın medyanı kaçtır?

- A) 28
- B) 31
- C) 34
- D) 37
- E) 16

11. Yukarıdaki dağılımın aritmetik ortalaması kaçtır?

- A) 23
- B) 32,23
- C) 54,2
- D) 16,23
- E) 27,47

12. Dağılım için aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Sağa çarpıktır.
- B) Sınav öğrencilere zor gelmiştir.
- C) Grup başarısızdır.
- D) Sola çarpıktır.
- E) Grup homojendir.

13. Yukarıdaki dağılımın grup aralık katsayısı kaçtır?

- A) 1
- B) 2
- C) 3
- D) 4
- E) 5

REHBERLİK VE ÖZEL EĞİTİM

19. ÜNİTE

ÇAĞDAŞ EĞİTİM ve REHBERLİK

ÇAĞDAŞ EĞİTİM ANLAYIŞI VE ÖĞRENCİ KİŞİLİK HİZMETLERİ

Geleneksel ve Çağdaş Eğitim Karşılaştırması

Geleneksel Eğitim	Çağdaş Eğitim
Öğretmen merkezlidir.	Öğrenci merkezlidir.
Bilgi yüklemesi yaparak öğrencinin sadece zihinsel gelişimine odaklanır.	Öğrencinin tüm yönleri ile gelişimini hedefler.
Bireyi geleceğe hazırlayan bir sistemdir.	Bireye, her türlü gelişim ve değişime yönelik problem çözme becerileri kazandırmaya çalışan bir sistemdir.
Öğrenci, sisteme bağlı olarak yönetilir.	Öğrenci sistemin merkezindedir; kendi adına doğru kararlar alabilen bireyler yetiştirilmeye çalışılır.
Okul; öğretim ve yönetim boyutlarından oluşur.	Okul; öğretim ve yönetim hizmetlerinin yanı sıra öğrenci kişilik hizmetleri boyutuna da sahiptir.

Öğrenci Kişilik Hizmetleri

- Öğrencilerin öğretim faaliyetlerinden etkili bir şekilde yararlanabilmeleri ve her yönüyle bir bütün olarak gelişebilmeleri için uygun bir ortam hazırlamak amacıyla sunulan hizmetlerin tümüdür.

Sosyal Yardım Hizmetleri

İhtiyaç sahibi öğrenciler için;

- Kredi, burs gibi maddi yardımda bulunma,
- Yurt, pansiyon gibi kalacak yer temin etme,
- Taşıma hizmeti (servis) sunma,
- Beslenme olanakları sunma,
- İş bulma

hizmetlerini kapsar.

Örneğin;

- ▶ Okulu bulunmayan bölgelerde yaşayan öğrenciler için servis temin edilmesi ve bu öğrencilere yemek hizmeti verilmesi

Rehberliğin İlkeleri

Rehberliğin temelinde, demokratik ve insancıl bir anlayış vardır: Birey seçme, kararlar alma ve kendini gerçekleştirme özgürlüğüne sahiptir. Dini, ırkı, rengi, cinsiyeti, dünya görüşü ne olursa olsun insan sadece insan olduğu için saygıya değer bir varlıktır.

Rehberlik hizmetlerinde süreklilik esastır: Rehberlik hizmetleri anlık yardımları değil, yaşam boyu devam eden uygulamaları kapsar. Çünkü birey sürekli gelişim halindedir ve bu gelişim sürecinde de rehberlik hizmetlerine ihtiyaç duyar.

Rehberlik hizmetlerinde gönüllülük esastır: Öğrenciler rehberlik hizmetlerinden yararlanmaya zorlanamaz ve bu hususta bireylere baskı yapılamaz.

Rehberlik hizmetlerinde gizlilik esastır: Rehberlik hizmeti alan bireye ait kişisel bilgiler danışanın izni olmadan başkalarıyla paylaşılmaz (Etik ilkeler). Ancak öğrencilerde uyarıcı madde kullanımı, intihara meyletme, hayati tehlike gibi durumlar söz konusu olduğunda gerekli kişiler bilgilendirilmeli ve acil önlemler alınmalıdır.

Rehberlik ve psikolojik danışma hizmetleri hem bireye hem de topluma karşı sorumludur: Rehberlik bireyin ve toplumun beklentileri arasında denge kurmalıdır.

Rehberlik hizmetleri karar verici değil karar vermeye yardımcıdır: Rehberlik hizmetlerini sunan psikolojik danışman birey adına karar vermez, bireyin karar vermesine yardımcı olur.

Rehberlik uygulamalarında öğrenciyle ilgili herkesin ortak anlayış ve iş birliği içinde olması gerekir: Rehberlik hizmetlerini sunan psikolojik danışman birey adına karar vermez, bireyin karar vermesine yardımcı olur.

Rehberlik hizmetleri tüm bireylere açık bir hizmettir: Rehberlik hizmetleri hiçbir ayırım gözetmeksizin tüm bireylere açık olmalı ve bu hizmetten herkes yararlanabilmelidir.

Rehberlikte bireysel farklılıklara saygı esastır: Her bireyin ihtiyaçları, kişilik özellikleri, yaşantıları farklı olduğu için rehberlik hizmeti sunulurken bu farklılıklar dikkate alınmalıdır.

Rehberlik uygulamaları her okulun amaç ve ihtiyaçlarına göre değişir: Okulun yapısı, niteliği, eğitim düzeyi, koşulları, olanakları, hedefleri gibi özellikler dikkate alınarak rehberlik çalışmaları yapılmalıdır. Ancak rehberliğin genel ilkeleri öğretim kademelerine ve okul türüne göre değişmez.

Rehberlik programı dinamik yapıya sahip olmalıdır: Çevredeki olanaklar, koşullar, yararlanılabilecek bilgi kaynakları ve öğrenciler değişim halindedir. Bu nedenle hizmetler sürekli güncellenmelidir.

Rehberlik, eğitimin ayrılmaz ve tamamlayıcı bir parçasıdır: Eğitim - öğretim ve rehberlik hizmetleri karşılıklı olarak birbirlerine bağımlıdır.

Rehberlik hizmetleri planlı, programlı, örgütlenmiş bir biçimde ve profesyonel bir düzeyde sunulmalıdır: Rehberlik hizmetleri herkesin kendine göre uygulayacağı bir dizi etkinlik değildir. Merkezde bakanlık düzeyinden il, ilçe ve okullara kadar örgütlenmiş; belirli bir program dahilinde uygulanan faaliyetler bütünüdür.

Meslekleri Keşfetme ve Araştırma (12-15 Yaş)

- Çocuğun; insanların ve mesleklerin ortak yönlerini ve farklı özelliklerini anlamaya ve keşfetmeye başladığı dönemdir.

Bu dönemde, çocuktan;

- Olumlu benlik algısı geliştirmesi
- İlgi, yetenek ve değerlerini tanınması ve kabul etmesi
- Üst eğitim kurumları hakkında bilgi edinmesi
- Çeşitli iş alanlarıyla ilgili bilgi edinmesi
- Bilim ve teknolojiye yeni teknolojiler ile işler/meslekler arasındaki ilişkiyi anlayabilmesi
- Karar verme ve problem çözme becerilerini geliştirmesi

beklenir.

Karar Verme (15-18 Yaş)

- Bireyin kendisi ve mesleklerle ilgili oluşturduğu algılara dayanarak bir meslek tercihi yaptığı dönemdir.

Bu dönemde, bireyden;

- Kendi yetenek, ilgilerine uygun bir branşı/dalı/seçmeli dersleri/etkinlikleri seçmesi
- Kendine uygun üst öğrenim alternatifleri hakkında bilgi edinmesi
- Kendine uygun iş ve meslek alternatifleri hakkında bilgi edinmesi
- Eğitsel-mesleki kararlarını kendine uygunluk açısından değerlendirebilmesi
- Kendi güç ve sınırlılıklarının farkına varması
- Meslek seçiminde sınırlayıcı faktörleri (ekonomik durum, iş olanakları, bölgesel farklılıklar, bireysel özellikler...) göz önünde bulundurması
- Üniversite sınavına hazırlanması
- İş yaşamının koşullarını anlaması
- Aileyle işbirliği yapabilmesi
- Sorumluluk üstlenmesi

beklenir.

Hazırlık (18-23 Yaş)

- Bireyin seçtiği alan, okul ya da yaptığı etkinliklerle mesleğe hazırlanmaya başladığı, mesleğini yapmak için gerekli olan bilgi ve beceriyi kazandığı, yöneldiği alanda iş araştırmaya başladığı dönemdir.

İşe Yerleşme (23 yaş sonrası)

- Bireyin iş yaşamına dahil olarak çalışmaya başladığı, edindiği bilgi ve becerileri kullandığı dönemdir.

Oyun Terapisi

- Önceden hazırlanmış oyun ortamında çocukların davranışlarının gözlenmesidir.
- Çocuğun içte itilmiş saldırganlık tepkilerini, bilinçaltı arzularını, korku ve kaygılarını oyunda açığa çıkarmak, onun davranış bozukluklarının sebeplerini anlamak amacıyla kullanılır.
- Çocuk, baskısız serbest bir ortamda oynayabileceği bir oyun odasına konur. Odada, bir evde olabilecek eşyalar oyuncak halinde bulunur.
- Terapistin vereceği genel bir durum içinde ya da tamamen serbest olarak, çocuk odada oyun oynarken terapist tarafından gözlemlenir.

Film terapisi

- Uzman bir psikolojik danışman eşliğinde rahatsızlığın türüne göre seçilen bir film izlendikten sonra psikoloğun bireyle film hakkında konuşması, hikâye ve karakterlerin davranışlarıyla bireyin karşı karşıya kaldığı sorunları önce açığa çıkarmayı sonra da bu sorunları gidermeyi amaçlaması esasına dayalı bir tekniktir.
- Bilişsel ve davranışsal yaklaşımlar için tedaviyi destekleyici ve hızlandırıcı bir araç olarak da kullanılmaktadır.

Toplu Dosya

- Okullarda öğrenciler hakkında çeşitli tekniklerle, değişik kaynaklardan toplanan bilgilerin özetlenerek sistemli bir biçimde kaydedildiği dosyalardır.

Toplu dosyada öğrenciye ait;

- Kişisel bilgiler
- Tanıtıcı bilgiler ile kimlik bilgileri, ev ve aile durumu
- Sağlık ve beden gelişimi, sosyal ve kişisel gelişim
- Okul öz geçmişi ve akademik durumu
- Yetenek ve ilgileri
- İş deneyimi
- Eğitsel ve mesleki planları
- Öğrenciye yakın başka bilgi kaynakları ve kişilerle ilgili bilgiler yer alır.

Toplu Dosyadaki Bilgilerin Gizlilik Düzeyleri

1. Düzey	Öğrencinin adı soyadı, cinsiyeti, kilosu ve boyu gibi herkese açık olan bilgilerdir.
2. Düzey	Anne baba eğitimi, gelir düzeyi, öğrencinin akademik öz geçmişi, merak ve hobileri, geleceğe yönelik planları gibi sadece sorumlu kişilere verilecek bilgiler yer alır.
3. Düzey	Başarı sıralaması, öğrenciye tavsiyeler, standart test sonuçları gibi veli veya öğrencinin izniyle kullanılabilen bilgiler yer alır.
4. Düzey	Psikolojik inceleme sonuçları, psikiyatrik muayene sonuçları, sosyal hizmet raporları, yasal incelemeler gibi ne öğrenciye ne ebeveyne ne de başkasına verilen bilgiler yer alır.

DAVRANIŞI YAKLAŞIM

- Önemli temsilcileri arasında Skinner ve Watson vardır.
- İnsan bazı refleksler dışında doğuştan hiçbir şey getirmez. Kişilik de tamamen doğumdan sonraki öğrenmelerle oluşur. Dolayısıyla öğrenmede çevre çok önemli bir etkiye sahiptir.
- İstenmedik kişilik özellikleri, bireye olumlu davranışların kazandırılması ile giderilebilir.
- Davranışın kazandırılmasında öğrenme kuramlarından yararlanır.
- Tedavi yöntemleri arasında sistematik duyarsızlaştırma, biçimlendirme, model alma ve model gösterme, eşik yöntemi gibi yöntemler yer alır.

İNSANCIL YAKLAŞIM

- Önde gelen temsilcileri arasında Maslow ve Rogers vardır.
- Hümanist felsefeden etkilenmiştir; insan özünde iyi, rasyonel, güvenilir ve değerli bir varlıktır.
- Psikolojik sağlığın temeli, bireyin benlik kavramı ile kendi yaşantıları arasındaki bağdaşımır.
- Bireyin yaşantıları ile benlik kavramı arasındaki uyumsuzluk, uyumsuzluk oluşturur; bu da bireyin psikolojik sağlığını olumsuz etkiler.
- Her birey kendini gerçekleştirme gizil gücüyle dünyaya gelir.
- İnsan davranışlarını yöneten en güçlü güdü de kendini gerçekleştirme güdüsüdür.
- İnsanın davranışlarını belirleyen en önemli gerçek, onun kendini algılayış biçimidir. İnsan davranışlarını değiştirmek için önce onun öznel gerçeğini değiştirmek gerekir.
- Danışana koşulsuz saygı gösterilmeli, danışman içten ve samimi olmalı, empatik bir anlayış geliştirmelidir.
- Tedavi yöntemleri arasında koşulsuz kabul, saydamlık, empati ve içe bakış gibi yöntemler yer alır.

İnsancıl Yaklaşımda Benlik

Benlik: Benlik, bireyin ne olduğu, ne olmak istediği ve çevresince nasıl tanındığı konularındaki bilinçliliğidir.

Öz Benlik: Bireyin doğuştan getirdiği, sahip olduğu benliktir. Özbenlik bireyin gerçek benliğidir.

İdeal Benlik: Bireyin sahip olmak istediği benliktir.

Benlik Saygısı (Öz Saygı): İdeal benlik ile öz benlik algısı arasındaki farktır. İdeal benlik ile öz benlik arasındaki fark az ise benlik saygısı yüksek, ikisi arasındaki fark çok ise benlik saygısı düşük olur.

İvedik Organize Sanayi Matbaacılar Sitesi
1518 Sok. Mat-Sit İş Merkezi No.:2/20
Yenimahalle / ANKARA
Telefon: 0 312 384 29 95 - Belgegeçer: 0312 342 23 58
WhatsApp: 0 505 925 57 81
www.datayayinlari.com | bilgi@datayayinlari.com

ISBN 978-625-7753-72-2

9 786257 753722